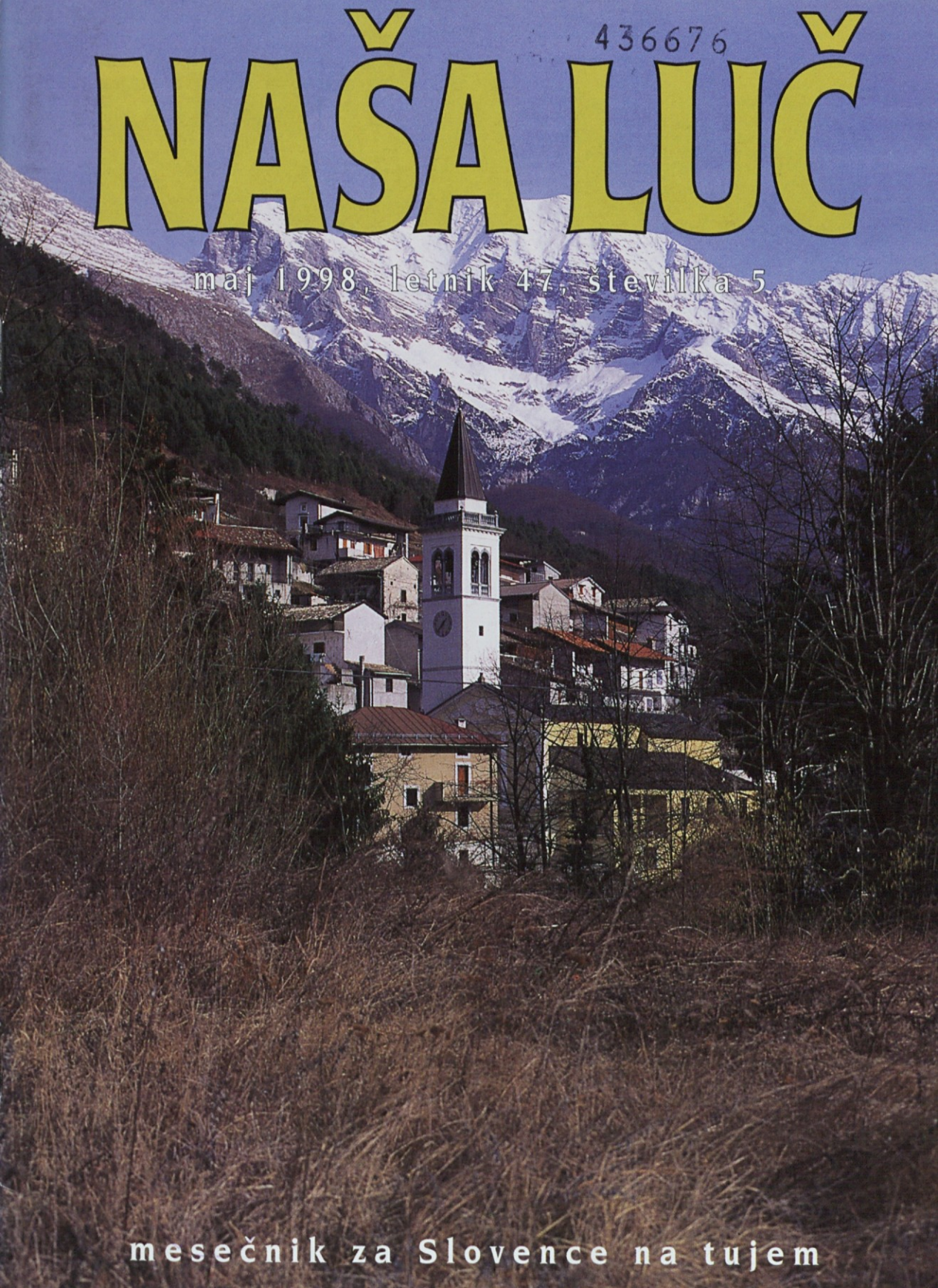

436676

NAŠA LUČ

maj 1998, letnik 47, številka 5

mesečnik za Slovence na tujem

NAŠA LUČ

Glasiło Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, München, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.500 SIT
Avstrija	240 ATS
Anglija	12 GBP
Belgija	720 BEC
Francija	120 FRF
Italija	34.000 ITL
Nizozemska	40 NLG
Nemčija	35 DEM
Švica	29 CHF
Švedska	150 SEK
Avstralija	28 AUD
Kanada	25 CAD
ZDA	22 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun: 50101 - 603 - 401025, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d., 50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek.

Oblikovanje: TRAJANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

Prva str. ovitka: M. Grego: Solbica - Rezija

Druha str. ovitka: F. Krauss: Planina (prej Sv. Kríž)

pod Golic

Tretja str. ovitka: M. Mošnik: Motnik

Četrta str. ovitka: Z. Podvinski: Sv. gora ob Sotli

Novi časi, nove navade

V letošnjem letu se kar nekaj naših misij pripravlja na praznovanje svojih častiljivih jubilejev. Spominjamo se let, ko so nekateri "zanesenjaki", morda celo vizionarji postavljali na noge prve slovenske katoliške skupnosti. Vsi dobro veste, kaj vse je zraslo iz tega semena, zato je prav, da se jim ob tem slavnostnem trenutku zahvalimo. Obenem je to tudi priložnost, da sami pregledamo minulo delo in si zadamo nove načrte in cilje, ki naj bi jih misija naredila v prihodnje.

V domovini je pred kratkim nadškof in metropolit dr. Franc Rode ob prvi obletnici svojega delovanja kot škof javno prek radia Ognjišče nagovoril slovensko javnost in ji tudi tokrat natočil čistega vina. Njegov govor si lahko preberete v tej številki Naše luči na četrti strani.

Leto dni res ni dolga doba, toda v našem, slovenskem primeru, je pomenila velik zasuk. Z novim nadškofom smo pridobili novo razsežnost demokracije, ki se noče ukлонiti željam trenutno vladajoče elite na Slovenskem. Že njegovo imenovanje je razburkalo slovensko politično javnost, vse kasnejše nadškofove izjave pa so pomenile pravi potres. Če so nekateri na začetku še zmajevali z glavo in si mislili, da je šel nadškof tokrat predaleč, mu prav ti danes dajejo še kako prav in ga podpirajo pri njegovih izjavah in stališčih.

Je pač tako, da naša demokracija še ne dopušča svobode misli, in čedalje bolj se zdi, da se naši politiki vrtijo v začaranem krogu. Po vsaki nadškofovi izjavi zaženejo takšen vik in krik, da je ljudem čedalje bolj jasno, da ta krik izraža le njihovo nemoč in strah. Počasi, a vztrajno izgubljajo manevrski prostor, ki se jim je včasih zdel tako prostran, da so nas lahko odpravili že z levo roko. Tokratna vztrajnost, ki so jo začutili pri nadškofu, pa jih počasi spravlja v obup. Od strank nekdanje kontinuitete je edino slovenski premier ugotovil, da tako pač ne bo več šlo, zato so ga zaradi tega miselnega preskoka takoj poklicali na odgovornost v njegovi lastni stranki. Toda mladi liberalci (nekoč up in blišč maršalove Jugoslavije) so se tudi tokrat uštel; premier je pač politik, začutil je svojo priložnost, pri tem pa mu je malo mar za svojo stranko. Tako kot je vanjo prišel, tako bo najbrž iz nje tudi odšel.

In kakšen je zaključek: "Boj se dneva, ko bodo sedanji politiki ploskali izjavam našega nadškofa. Takrat bo nekaj hudo narobe. Pa ne z nadškofom!"

Slovesnost ob podelitvi priznanja - Kritične opombe

Medvojni izgnanci iz Komna na obisku v Nemčiji

V torek, 24. marca 1998, so se v Neumarktu pri Nuernbergu zbrali nekdanji interniranci iz Komna, da proslavijo in dajo priznanje g. Ludwigu Heiglu, njihovega dobrotniku iz medvojnih let, nemškemu župniku in duhovnemu svetniku.

2. februarja 1944 so partizani Južnoprimorskega odreda med Komnom in Rihenberkom napadli in uničili nemško preskrbovalno kolono, **se nato umaknili in pustili vasi** in naselja Komen, Divči, Jablanec, Tomačevica, Mali Dol in Rihenberk **nezaščitene**. Ko so 15. februarja prišli nemški vojaki in se strahotno maščevali, ni bilo partizanske strani niti najmanjšega poskusa, da bi prebivalstvo obranili. Nemci so vasi požgali, prebivalstvo pa odgnali v taborišče Neumarkt. Izselenih je bilo - po dosedaj znanih imenskih podatkih - 491 ljudi, v internaciji jih je umrlo 27. Internirancem sta se **iz solidarnosti in prostovoljno pridružila tudi komenski dekan Viktor Kos in kaplan Mirko Rener** in tako prišla z njimi v taborišče. Duhovnika sta takoj organizirala ilegalno pomoč, materialno in duhovno. Neprecenljivo pomoč jima je ponudil tedanji vikar nemške katoliške župnije Ludwig Heigl. S pogumno iznajdljivostjo jima je pomagal, ju kril in oskrboval z najbolj potrebnimi stvarmi.

Slovesnost v Neumarktu je bila izraz zahvale in priznanja njegovemu nesebičnemu delu za naše izgnance. Ob 8. uri zjutraj je v župnijski cerkvi Naše ljube Gospe, t. i. Hofkirche, slovesno maševal g. Heigl s somaševalcem, slovenskim izseljenskim duhovnikom, g. Stankom Gajškom. Pri maši so bili poleg domačinov tudi naši rojaki iz Komna in okolice, nadžupan Neumarkta g. Alois Karl in župan Emil Silberhorn, predsednik Slovensko-bavarskega društva, dr. Adolf Eichenseer, generalni konzul Fedor Gregorič in konzul Branko Zupanc ter predstavniki društva Simon Jenko iz Nuernberga.

Ob 10. uri je bila podelitev odlikovanja v sejni dvorani mestne hiše, napolnjeni s slovenskimi gosti, predstavniki mestnih ustanov in medijev. Iz rok generalnega konzula je prejel častni znak svobode Republike Slovenije. Slavljencu so se zahvalili še dr. Adolf

Dr. Janez Zdešar

Eichenseer, predsednik občine Komen, v imenu internirancev pa g. Emil Švara, ki mu je izročil tudi darila naselij Komen in Branik in še darilo svoje družine.

Na koncu je povzel besedo slavljenc sam. Na kratko se je zahvalil za odlikovanje, nato pa se je vrnil nazaj v težke čase, kot jih je sam imenoval. Spomnil se je ljudi, ki so mu pomagali in tako vsaj malo lajšali trpljenje internirancev. **S posebnim spoštovanjem je ob koncu spregovoril še o obeh slovenskih duhovnikih**, posebej o dekanu Viktorju Kosu, za katerega je nekajkrat omenil, da so ga v Neumarktu imenovali "taboriščni angel". Z njim je bil povezan še po vojni, vse do njegove smrti leta 1987. Povedal je tudi, **da je bil dekan Viktor Kos po vojni doma preganjan, da je moral veliko pretrpeti in da je bil celo zaprt.**

Po slavlju v sejni dvorani je župan Silberhorn odlikovanca in goste iz Slovenije povabil na slovesni obed.

Slovenci v svetu smo veseli, da se je slovenska država končno spomnila in odlikovala Neslovenca, ki je v letih grozote v tujini tako nesebično pomagal našim ljudem.

Kritične opombe

Na žalost so to naše veselje zagrenile razne protokolarne pomanjkljivosti in nevhvaležna opustitev, povezana s tem slavljem.

Ukaz predsednika Republike Slovenije (Uradni list Republike Slovenije, št. 80, 18.dec. 1997) govori o "Ludwigu Heiglu, župniku iz Neumarkta". G. Heigl ni (več) župnik, temveč upokojeni župnik. Poleg tega nosi častni naslov "duhovni svetnik". **Predsednik države si v Uradnem listu ne bi smel privoščiti take grobe protokolarne napake**, toliko manj, ker na isti strani objavlja npr. ukaz o podelitvi podobnega odlikovanja "profesorju doktorju" Tonetu Ferencu.

Kako naj si razlagamo dejstvo, da so nekateri Slovenci od generalnega konzulata v Münchnu **prejeli vabilo na slovesnost v nemščini?** Od kdaj je dopisovanje slovenskega konzulata s Slovenci v Nemčiji nemško? Tudi uradno vabilo nevljudno pozna samo naziv "Herrn Ludwig Heigl, wohnhaft in (= stanujoč v) Neumarkt/Oberpfalz", brez omembe poklica in častnega naslova.

Najbolj pa nas - ob tem globoko zasluženem odlikovanju g. duh. svetnika Ludwiga Heigla - žalosti dejstvo, **da Slovenca, dekan Viktor Kos in kaplan Mirko Rener, v svojem življenju nista dobila nikakršnega priznanja za svoje junaško odločitev**: da gresta s svojimi rojaki prostovoljno v internacijo, v duhovno tolažbo in materi-

Srečanje slovenskih izseljenskih duhovnikov v Vallendarju

alno pomoč. Ne v prejšnji ne v sedanjí državi, obkram pod istim predsednikom, zanju ni bilo odlikovanja.

Prav nasprotno! **Dekan Kos je bil celo nekajkrat zaprt**. "...bil je obsojen na 15 dni ječe in potlej je moral ostati še 15 dni v ječi, ker je prekrizal otroka partizanke in vabil ljudi na misijon v cerkev." (L. Ceglar, Nadškof Vovk II, str.103). "G. Kos je prinesel iz Lurda čudovito igračko, malo škatlico v obliki televizije. Ob kukanju vanjo so se vrtele barvne sličice Lurda. Pa so naše navdušenje opazili "nepoklicani" in kmalu je bilo treba na zaslišanje, najprej za pretvezo zaradi nekih drv, nato direktno.... Ubogi gospod dekan, podtikali so mu širjenje nedovoljenega propagandnega materiala." (Vodnjak, župnijsko glasilo Komna, 1994, str.18). "Verjetno sem hodila v tretji razred, ko so rekli, da ne bo verouka. Niti naslednji teden ga ni bilo, pa še prihodnji ne. Kje je gospod dekan, smo ugibali otroci. Šepetal se je, da je v "pržonu". Kot otrok nisem mogla razumeti, zakaj je gospod dekan v zaporu? Tam so le tisti, ki kaj hudega naredijo, on pa je bil dober in nas je vedno učil, kako moramo biti dobri in pošteni. Tudi še dolgo nisem razumela, da je naredil narobe, ko je pokrižal otroka, ki ga ne bi smel!" (prav tam, str.19).

Sam Bog ve, kolikokrat je dekan Kos v Neumarktu vabil rojake v cerkev in pokrižal otroke! V nacistični Nemčiji in v kazenskem taborišču je to smel delati, domovina ga je za ista dejanja zapirala in šikanirala!

Kdaj bosta dekan Viktor Kos in kaplan Mirko Rener rehabilitirana? Kdaj ju bo predsednik države odlikoval z državnim odlikovanjem, pa čeprav po smrti, kakor je zdaj odlikoval še živečega zaslužnega nemškega duhovnika?

Dr. Janez Zdešar

Papež Janez Pavel II.

Molitev k Svetemu Duhu

v drugem letu priprave
na veliki jubilej 2000

Dragi prijatelji, bratje in sestre!

Leto dni mineva od mojega škofovskega posvečenja. Nekateri so opazili, da sem na devet vprašanj, ki mi jih je med obredom postavil nadškof posvečevalec, msgr. Šuštar, odgovoril z odločnim "Hočem". Mogoče sem nekaj te odločnosti pokazal v tem prvem letu svojega škofovanja. Bogu in Mariji sem hvaležen za pogum, optimizem, za veselje, s katerim opravljam svoje pastirsko poslanstvo.

Leto, ki je minilo, ni bilo lahko. Je bilo pa zanimivo, razgibano, in kar mene zadeva - srečno. Vesel sem tega svojega prvega škofovskega leta. Prepričan sem, da je smer, ki sem jo nakazal, pravilna. Po tej poti moramo iti naprej v prihodnost.

Predvsem se moramo zavzemati za notranjo prenovu našega verskega življenja, živeti evangelij v veliki notranji svobodi in radosti, se radikalno odločiti zanj. To nam lahko prinese samo srečo. Dalje je naša naloga, da uredimo odnose z državo. Vse naše sosede imajo to že urejeno, samo mi ne. Najtežji problem bo šola, ki je najbolj ateistična v vsej Evropi. Kako moremo to prenašati? Kako moremo prenašati, da se ne upošteva volja staršev, ki imajo po naši ustavi pravico zahtevati šolo, ki je v skladu z njihovim verskim prepričanjem?

Vse te zahteve seveda niso po volji nasprotnikom Cerkve. Zato ta nizkotna gonja proti Cerkvi in proti meni osebno, po časopisih in po drugih medijih. Vendar me vse to bore malo prizadene, pravzaprav nič. Jasno se zavedam svoje dolžnosti, da zvesto oznanjam Kristusov evangelij in gradim Kristusovo Cerkev med slovenskim narodom. To sem obljubil pred enim letom. To bom izpolnjeval z vso odločnostjo v skladu s svojim geslom: Stati inu obstati.

Franc Rode, ljubljanski nadškof

Sestanek slovenskih izseljenskih duhovnikov

V času od 16. do 20. marca so se člani Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev, ki delujejo med Slovenci po Evropi zbrali v mestu Vallendar v Nemčiji, na že 82. rednem sestanku zveze. V svoji sredi so tudi tokrat gostili koprškega škofa msgr. Metoda Piriha, Ljuba Bekša, urednika Naše luči, kot poseben gost iz domovine pa je bil tokrat povabljen glavni tajnik pri pripravi vseslovenske sinoda dr. Ivan Štuhec. Na svojem srečanju so tudi tokrat spregovorili o aktualnih temah s katerimi se srečujejo pri svojem delu v izseljenstvu. Vsa skrb je bila posvečena načinom nove evangelizacije med slovenskimi izseljenci, njihovo vključevanje v domače tokove, da bi tudi naši rojaki na tujem lahko dali svoj delež pri oblikovanju smernic za vseslovensko sinodo. Ta bo zajele vse naše rojake doma in po svetu, zato je po besedah dr. Štuhca zelo pomembno kako in katere teme bodo nagovorile naše rojake na tujem, da bodo ti lahko dejavno sodelovali in da se bo njihov glas slišal tudi v domovini. Po njegovih besedah Cerkev na Slovenskem od njih pričakuje, da bodo odkrito spregovorili o vseh vprašanih, ki se še na poseben način dotikajo njihovega življenja na tujem. Njihovo osebno in župnijsko izkustvo, ki so ga pridobili na tujem lahko dodobra obogati tudi vse slovenske vernike v domovini. Škof Metod Pirih je na kratko predstavil glavna dogajanja v domovini, smernice po katerih stopa Cerkev v Sloveniji. Ta bo še naprej ostala zvesta svojemu izročilu in ne bo podlegla raznim pritiskom trenutne politike. Slovenski škofje z vsem zanimanjem spremljajo delovanje slovenskih katoliških misij in odločno podpirajo vse dobro kar se rojeva med rojaki na tujem. Trije duhovniki (Martin Mlakar, Janez Šket in Alojzij Rajk) pa so zbranim predstavili tri duhovna gibanja iz katerih vsak posebej zajema svojo duhovno energijo za svoje poslanstvo.

Kot vedno so tudi tokrat na kratko spregovorili o poslanstvu Naše luči, ovrednotili njeno vlogo tudi v tem času, ko se v domovini pripravljajo na sinodo.

Tudi tokratnega srečanja so se udeležili skoraj vsi izseljenski duhovniki in kot tolikokrat doslej potrdili svoje enotnost pri izvrševanju svojega duhovniškega poslanstva med rojaki v Evropi.

L.B.

Hlastanje

Tomaž si je v svetlem majskem dopoldnevu dal opraviti s privezovanjem kivija. Novi poganjki so se močno razbohotili. Nasmehnil se je: "Kar razganja ga od volje po življenju. Kaže, da bo letos obilno obrodil." Zadovoljno je pogledoval za nastajajočimi cvetovi. "A že spet drezaš v ta svoj kivi? Saj imaš še lanskih cel zaboj v kleti," je morala Pavla že zaradi navade positnariti. "Kivije gojim predvsem zaradi tebe. Za tvoje zdravje in lepoto," ji je Tomaž vrnil z nasmehom. "Seveda, ampak ne domišljaj si, da je to zaradi teh kivijev. Če ne bi sama skrbela zase, če ne bi bilo dobre goveje juhe, če..."

Tomaž je nehal privezovati poganjke in prisedel k Pavli. "Sanja je telefonirala. Dvakrat te pozdravlja," je hudo-mušno pogledala Tomaža. "Kako dvakrat?" se je Tomaž začudil. "Takoj na začetku pogovora in potem še na koncu. Sporoča, da ne bo prišla na počitnice. Na Malto gre. Tja bo šla na tritedenski tečaj angleščine," je Pavla poudarila zadnji stavek in pričakovala, kaj bo Tomaž dodal. "Na Malto? Učit se angleščine na Malto? Pa saj zato ni treba iti na Malto. Njena mama odlično govori angleško." "Ne vem, Tomaž. Jaz bi bila vesela, če bi prišla na počitnice. Ko je po novem letu odšla, je bilo v hiši nenadoma tako prazno. Ti pa si tudi imel nekoga, ki je poslušal tvojo filozofijo in tvoje tuhtanje. Škoda. Toda kaj hočemo, mladi so drugačni," je postala Pavla zamišljena. Tomaž je čez čas znova začel pogovor: "To ni nič narobe, da so mladi drugačni. Tudi mi smo bili. Res pa je, da hočejo danes zajemati življenje s čim večjo zajemalko. Ne z žlico, ampak z zajemalko. Hočejo ga zlivati vase. Strah jih je, da ne bi česa zamudili."

"Včeraj sem bila pri Helgi, pri spodnjih sosedih," je Pavla začela pripovedovati. "Pripravljala je kosilo, ko so se hrupno odprla vrata. Obuta v en čevelj, drugega je verjetno pustila pri vhodnih vratih, je hči Lea planila v kuhinjo: "Mami, lačna. Juho bom. Ko je že srebala juho, me je oplazila z bežnim "dober dan, gospa" in že je nekje izbrskala revijo, si jo dala pred krožnik in skupaj z juho požirala reklame, pa tudi te le bežno, kot da se ji neznanško mudi. Še v isti sapi je zadaj na stolu vrtela gumb na radiu in očitno iskala sebi ustrezno glasbo. Midve zanjo sploh nisva obstajali. Medtem je že zmetala vase tisto juho, pustila na mizi krožnik in revijo, iz zvočnikov pa je odmevala bobnasta glasba. Odnoslo jo je v kopalnico. Helga me je pogledala, kot bi hotela reči: 'Glej, kako je hudo'. Medtem je punca že pritekla iz kopalnice,

vklopila televizor, preklopila vsaj deset kanalov, pustila vse skupaj in odhitela k sestri v drugo sobo. Tomaž, to je neznosno. To hlastanje, to hitenje, ta brezobzirnost. Če pomislim, kako je Sanja čisto drugačna. Stvar, ki se je loti, tudi dokonča. Za seboj pospravi. Ni odrezava. Zna poslušati in se pogovarjati. Res škoda, da je ne bo." Pavla je utihnila, vstala in odhitela v kuhinjo. "Njej se tudi mudi," se je Tomaž nasmehnil.

Pogled je Tomažu obstal na bujnih poganjkih kivija. Mlad človek je podoben temu kiviju. Poln je življenja. Če samo pogledam te poganjke! Razneslo bi jih, če ne bi našli poti k soncu, če ne bi iz njih nastali listi, se odprli cvetovi, zrasle veje. Toda kaj bi bilo iz tega kivija, če si ne bi zanj vzel časa, veliko časa, ga obrezoval, privezoval, zalival, skrbel zanj? Navadno grmovje bi postal, brez sadu. V vsakem človeku, tudi v meni sta Sonja in Lea. Del človeka hrepeni po miru, po rasti, po tem, da obrodi obilen sad; drugi del pa hlasta po življenju, po vsem, kar doseže, vse meče vase v strahu, da ne bi kaj zamudil. Kot zabojnik je, v katerem so koristne in nepotrebne reči, dragocenosti in neumnosti. Da bo obral sadež na sosednji gredi, bo pohodil tulipane, mačehe ali pa berivko na poti do tja.

Na gredi pred seboj je videl tulipane in bili so veseli svojega življenja, ker so čutili, da jih vidi. In mačehe so zažarele v majskem soncu, saj so vedele, da jih je Tomaž vesel in celo berivka se mu je hvaležno priklonila, ker je ni pohodil, ko je privezoval bujne kivijeve poganjke.

Jože Urbanija

Pavlovo pismo Hebrejcem

Njegova drugačnost

Pismo Hebrejcem izstopa iz drugih Pavlovih pisem, **tako po vsebini, po jeziku, kot po slogu**. Vzemimo za vzorec samo začetek pisma. Prvo in drugo pismo Korinčanom se začenjata s pozdravom, z naslovitvijo: "Pavel, po božji volji poklican apostol Kristusa Jezusa, in brat Sistem, božji Cerkvi v Korintu." Pri pismu Hebrejcem pa manjka začetni pozdrav, na koncu pa zahvala naslovljencem. Celoten spis je bolj teološka razprava v zelo izpiljenem jeziku.

Kdo je pisec pisma?

To pismo je pri mnogih znanstvenikih vzbujalo in še vzbuja sum, da ni pristno Pavlovo pismo. Morda ga je napisal nekdo, ki je bil apostolu Pavlu blizu, bodisi da se je z apostolom Pavlom družil, ali pa mu bil blizu po nazorski plati, da je razvijal Pavlu enak način razmišljanja. Danes je sprejeto mnenje, da je pismo Hebrejcem po idejah in vsebini popolnoma Pavlovo, da pa ga je pisal neko drug.

Čas nastanka

Glede časa nastanka ni trdnih dokazov. Da je nastalo pred letom 70 po Kristusu sklepamo po tem, ker je pis-

Cerkev Jezusovega vnebohoda na vrhu Oljske gore

mo naslovljeno na ožji krog jeruzalemskih duhovnikov, ki so prestopili v krščanstvo in so bili v zadregi, kako povezovati veličastno starozavezno bogoslužje v jeruzalemskem templju s skromnim, krščanskim bogoslužjem. Če je torej apostol Pavel res pisal duhovnikom Judom v Jeruzalemu in jim hotel razjasniti teološka bogoslužna vprašanja, potem postane jasno, da je takšna razprava po letu 70 brez smisla, ker judovskega duhovništva po padcu Jeruzalema oziroma po zadnjem masakru na Masadi, ko so Rimljani porušili tempelj, ni bilo več.

Po literarnih, slogovnih in teoloških značilnostih se da sklepati, da je pismo Hebrejcem zelo blizu, če ne najbližje, Pavlovim pismom iz ujetništva. To pomeni, da je moralo nastati pred letom 64. To sta edini opori, ki kažeta na čas nastanka.

Avtorjeva izobrazba

Judovski izobraženci so natančno in poglobljeno študirali starozavezno Biblijo. Tudi Pavel je imel dve odlični možnosti, najprej v Tarzu, kjer je bil doma, nato pa pri Gamalielu v Jeruzalemu. To niso bili časi knjig, saj je bila knjiga silna dragocenost. Zato so se vse **učili na pamet**. Zato je gotovo, da je pisec tega pisma temeljito poznal Staro zavezo, in to na pamet.

Zgradba in vsebina pisma

To pismo delimo **v dva dela**. Od 5. - 10. poglavja pisec govori predvsem **o vzvišenosti duhovništva**. Govori o Kristusu kot velikem duhovniku Nove zaveze. Veliki duhovnik ni več judovski duhovnik, ampak Jezus Kristus. Kot je vsak duhovnik vezan na neko svetišče, tako je tudi novozavezni veliki duhovnik ustvarjalec, graditelj novega svetišča, ki pa ni več neki kraj na zemlji, kot je to v Stari zavezi Jeruzalem, ampak tempelj Svetega Duha, v katerem daruje samega sebe. Novozavezno velikoduhovništvo je toliko vzvišenejše, kolikor je Kristus vzvišenejši od velikega duhovnika, kolikor je njegova daritev vzvišenejša od klavnih in žgalnih daritev. Ta prehod od obrednega k osebnemu darovanju je podoben prehodu od videza k dejanjem. Po osebnem darovanju v poveličanem Kristusu vidi pisec vso polnost duhovništva. Božji sin, učlovečeni Bog, s svojo daritvijo kaže človeku, ki temu zgledu sledi, **pot do Boga**. S Kristusom se je uresničila prerokba iz Psalma 110, da bo Bog obudil novega duhovnika po Melkizedekovem vzoru, in

Kamnite stopnice, ki vodijo s Siona na Oljsko goro

prerokba, da bo Bog odzvel človeku kamnito srce in mu dal meseno, čuteče srce. Ta je v ljubezni, ki ne sodi le po pravici, ki jo narekuje razum, ampak deluje iz ljubezni, ki je, v kolikor je po božji podobi, sama po sebi pravična.

V drugem delu pa se zdi, da apostol Pavel že **gleda v prihodnost**, da se že boji raznih sekt, ki bodo nastopale v krščanstvu. Pavel predvideva, da bo med kristjani prišlo do spora in da bo tudi s strani civilne družbe prišlo do preganjanja kristjanov. V tem delu Pavel kristjane spodbuja k vztrajnosti v veri.

Od 11. poglavja naprej pa Pavel **kaže na Kristusov zgled**, kako je On v trpljenju vztrajal. Iz tega zgleda naj kristjan črpa moč tudi zase. Kajti tudi kadar trpimo, Bog ravna z nami kakor s sinovi.

Sloves pisma

To Pavlovo pismo je bilo s teološkega, filozofskega in odrešenjskega vidika vseskozi, že od samih začetkov krščanske Cerkve, ko apostolov ni bilo več, **temeljno pismo Nove zaveze** in se je po vplivu in pomenu postavljalo ob bok pismu Rimljanom.

Namen pisma

Če si dovolimo na osnovi lastnih izkušenj pogledati v Pavlovo dušo, potem se je verjetno tega pisma lotil z največjim strahom. Pisal je namreč svojim bratom po veri in krvi, da jih pouči o povezanosti starozavezne vere z Jezusom in evangelijem. Tudi v Svetem pismu beremo, da ni nihče prerok v svojem kraju in prav zato Pavlu to pisanje zagotovo ni bilo lahko. Bilo pa je potrebno, saj na videz Stara zaveza in starozavezno obredje nimajo nič skupnega z Novo zavezo in Kristusovo daritvijo na križu. S poglobljenim primerjanjem obeh zavez pa prihajamo do spoznanja, kako je osebno žrtvovanje, katerega zgled nam jer dal Kristus, velikanski kakovostni korak naprej od obrednega darovanja žive narave, ki ga v slavljenje Boga in zadoščevanje za grehe pozna Stara zaveza. Z osebnim darovanjem se namreč pogloblja tako človekova pokornost Bogu, kot tudi ljubezen do ljudi in stvarstva.

Pripravil Iztok Kržič

Vsak veliki duhovnik je vzet izmed ljudi in postavljen ljudem v korist glede tega, kar se nanaša na Boga: da daruje daritve in žrtve za grehe. Ker tudi njega obdaja slabost, more potpeti z nevednimi in s tistimi, ki blodijo. Zato mora kakor za ljudstvo tudi zase darovati daritve za grehe. In nihče si te časti ne jemlje sam, ampak ga kliče Bog, kakor Arona.

Tako tudi Kristus ni sam sebe poveščal, da je postal veliki duhovnik, ampak ga je poveščal tisti, ki mu je rekel:

*Ti si moj sin, danes sem te rodil,
kakor pove tudi drugje:
Ti si duhovnik na veke
po Melkizedekovem redu.*

On je v dneh svojega mesa daroval molitve in prošnje z močnim vpitjem in solzami njemu, ki bi ga mogel rešiti iz smrti, in bil je uslišan zaradi spoštovanja do Boga. Čeprav je bil Sin, se je iz tega, kar je pretrpel, naučil poslušnosti, dosegel popolnost in postal vsem, ki so mu poslušni, počelo večnega odrešenja, ko ga je Bog razglasil za velikega duhovnika po Melkizedekovem redu

Bratovščina Matere božje Sedem žalosti v Celju

Začetki češčenja Žalostne matere božje na zahodu segajo v 9. stol., pod različnimi imeni pa se je razširilo zlasti po zaslugi sv. Anzelma (1033-1109) in sv. Bernarda (1091-1153). Na slovensko ozemlje so to pobožnost prinesli cistercijani, ki so 1135 ustanovili svoj prvi samostan v Stični, nato pa še v Kostanjevici in v Vetrinju na Koroškem. Velik razcvet je pobožnost do Žalostne matere božje doživela v 13. stol., v 15. stoletju pa so papeži dovolili tudi posebni mašni obrazec za praznik Žalostne matere božje ali tudi Marije sedem žalosti, ki so ga praznovali na petek pred cvetno nedeljo. Od konca 15. stol. dalje so se začele širiti tudi bratovščine Žalostne matere božje. Njihov namen je bil, da bi se udje ob podoživljanju Jezusovega in Marijinega trpljenja **pripravili na odločilno uro** njihovega življenja, na njihovo srečanje z Bogom ob smrti. Prvo znano bratovščino Žalostne matere božje je leta 1493 ustanovil Janez iz Coudenberga v Flandriji.

Kdaj je bila bratovščina Matere božje sedem žalosti ustanovljena v Celju, iz dokumentov, ki so nam na voljo, ni razvidno. Ohranjena pa je listina, s katero je papež Klemen VIII. 10. novembra 1597 bratovščino potrdil in jo obdaroval z velikimi odpustki. Spremenjene razmere v lavantinski škofiji so narekemale potrebo po novih pravilih, ki jih je 12. januarja 1856 potrdil svetniški škof Anton Martin Slomšek.

Namen bratovščine je bil pripraviti ude na srečno zadnjo uro, poskrbeti za mašo zadušnico, za dostojen pogreb in za trajen spomin v molitvi pokojnih udov bratovščine (1. člen). V tej zvezi sta presenetljivi dve določbi v pravilih bratovščine: prva, da je bilo število udov omejeno na sedemsto. Novega člana je bilo mogoče sprejeti šele, ko je nekdo izmed udov umrl oziroma so ga iz bratovščine izbrisali. Drugo presenetljivo določilo pa je, da kandidat za sprejem v bratovščino

ni smel biti starejši od 60 let, tokrat z utemeljitvijo, da ima kandidat možnost "skoz neke leta pobožno zaslužiti dobrote bratovščine" (6. člen). Prednost za sprejem v bratovščino so imeli župljani celjske mestne župnije, če pa teh ne bi bilo dovolj, tudi še prebivalci na obeh bregovih Savinje, Drave in Dravinje.

Dolžnosti bratovščine so bile: vsak dan zmoliti očenaš in zdravmarijo za srečno zadno uro, udeleževati se bratovščinskih shodov, pospremiti rajne ude na pokopališče in letno plačati vodji 20 srebrnih krajcarjev za potrebe

bratovščine (3. člen). Pri tem je zanimivo, da opustitev bratovščinskih molitev in pobožnosti ni bila kaznovana, "ker bratertine dolžnosti si nakladati in jih izpolnjevati keršanska postava ne zapoveduje, ampak le svetuje" (3. člen), kdor pa ni plačal letnega prispevka, je bil iz bratovščine izključen.

Praznični dnevi bratovščine so bili: god Žalostne matere božje (glavni praznik) na petek pred cvetno nedeljo. Udje so se udeležili slovesne maše zadušnice s pridigo za pokojne člane. Na ta dan so morali oddati tudi svoj letni prispevek, vodja bratovščine pa je moral podati letno poročilo o delovanju bratovščine.

Papež Klemen VIII. je bratovščino bogato **obdaril z odpustki**. Z odpustki je bilo povezano tudi praznovanje velikega šmarna, rojstva Janeza Krstnika, praznika sv. Tomaža in svetih Treh kraljev (4. člen). Odpustki so bili povezani tudi s karitativno dejavnostjo (miloščina) in zgleodom lepega krščanskega življenja (preprečevanje medsebojnih sporov in sovražnosti, opominjanje grešnikov, poučevanje neukih) in seveda udeležba pri pogrebu. Svetopisemsko utemeljitev bratovščine so našli v knjigi Makabejcev, ko je Juda Makabejec zbral dvanajst tisoč drahem in jih poslal v Jeruzalem, da bi se v templju opravile daritve za rajne, "da bi bili rešeni greha" (2 Mkb 12, 38-45). Pobudnik prenovitve bratovščine, celjski kaplan Urban Dietrich, pa je v tiskanih pravilih bratovščine izrazil upanje, da bo delovanje bratovščine s pomočjo božje matere Marije duhovno prenovilo mesto in celotno celjsko župnijo.

France M. Dolinar

Čestitamo, gospod nadškof

Na belo nedeljo, 6. aprila, lani je bil v ljubljanski stolnici posvečen v nadškofa dr. Franc Rode. Spomnim se, s kakšno odločnostjo je na več vprašanj, ki jih je postavil škof posvečevalec, odgovoril jasno in odločno: "Hočem!" tako da smo se navzoči kar spogledali. Začutili smo, da je papež imenoval na čelo Cerkve na Slovenskem pogumnega moža, ki ve, kaj hoče in kaj je njegovo apostolsko poslanstvo v Cerkvi, da bi res služila vernim in vsemu slovenskemu ljudstvu. Leto je preteklo od posvečenja in dogodki so pokazali, da se nismo zmotili. Gospod nadškof je v tem letu pokazal, da stoji odločno na strani človeške in Božje pravičnosti in od nje ne odstopa, ker je to edina pot, ki je skladna z evangelijem in tudi z ideali, za katere smo se odločili, ko smo hoteli in si priborili slovensko državo.

V prvem letu vodenja Cerkve je nadškof odločno izpostavil tri področja, na katerih bo zastavil vse svoje moči. Prvo področje, ki je potrebno novega poleta in poguma po letih zatiranja, je razvejeno in bogato versko življenje. Gre za to, da bi slovenski katoličani uvideli vse osebnostne, družbene in Božje razsežnosti in zahteve naše vere. V ta namen je nadškof sklical vse-slovensko sinodo, **pot skupne poglobitve vere**, utrjevanja upanja in pospeševanja življenja v vseobsegajoči ljubezni, ki si bo upala tudi v javnost in delovati v družbi kot kvas. Drugo področje, ki čaka pravično ureditev, so odnosi med državo in Cerkvijo po evropskih in demokratičnih merilih. Tu se žal zatika, saj oblasti ne kažejo prave volje, da bi se to modro in dolgoročno uredilo. **Še vedno mislijo, da bodo lahko manipuli-**rali s Cerkvijo, če ne bo imela pravno urejenega položaja in bo na voljo njihovim sprotim igracam in muham. A da tako ne gre več, sta povedala ustavno sodišče in Evropa. Tretje področje, kjer je nadškof zastavil svojo besedo in dejanja, pa je neodtujljiva pravica staršev, da vzgajajo in šolajo otroke skladno s svojim

prepričanjem in hotenjem. To bo verjetno najtrši oreh, saj naša "liberalna" ideologija ravno to pravico tako odločno zanika in krši, kakor jo je prej pol stoletja totalitarna komunistična oblast.

Nadškof je že ob številnih priložnostih pokazal **izjemno demokratično, narodno in državniško zavest**. Že v svinčenih časih, ko so v sedemdesetih letih v Sloveniji vedrili in oblačili zloglasni ljudje kot Dolanc in Šetinc, v šolstvu pa neki aparatčik po imenu Kučan, se je odločno potegoval za osnovne človekove pravice, tako da ga je partija po vseh medijih neizprosno napadala in mu grozila z zaporom. Njega, dr. Perka (sedaj je nadškof v Beogradu), dr. Stresa in F. Križnika so razglasili za "bando štirih". Nič manj ni uspešno deloval za demokracijo in samostojnost Slovenije na visokem in vplivnem položaju v Vatikanu.

*Čestitamo mu za evangeljski pogum
in odločnost!*

Hvala Bogu, v tem duhu nadaljuje tudi danes. Tako je na cvetno nedeljo na Brezjah **blagoslovil ploščo v spomin na 150-letnico programa Zedinjene Slovenije** in 130-letnico slovenskih taborov. Žal so oblasti in mediji ta še kako pomembna jubileja za našo narodno samozavest spet zamolčali in prezrli podobno kot druge za narod pomembne dogodke, ki niso povezani s komunistično revolucijo. In vendarle je bil program Zedinjene Slovenije eden prvih takih programov med evropskimi narodi. A zdi se, da moti dediče komunizma to, da ga je spisal celovski kaplan Matija Majar Ziljski in da je visoko povzdignil pravico našega naroda do samoodločitve in samostojnosti. Je pač tako, da je za naše "liberalce" narod nekaj preživelega in kdor se zanj zavzema, velja za nazadnjaka. Zato velja za takega tudi nadškof, ki je domoljub in svetovljan hkrati, predvsem pa vernik Božjih neskončnih obzorij.

Čeprav sta zaradi vsega omenjenega Cerkev in g. nadškof osebno **deležna napadov**, ki so jih verni poznali le v najbolj temnih časih komunizma, vsi, ki v srcu dobro mislimo, trdno upamo, da bo g. nadškof "stal in obstal", z njim pa tudi naša Cerkev in narod.

Drago Ocvirk

Slovenska graška župnija po II. svetovni vojni

V začetku maja 1945 se je začelo preseljevanje slovenskega naroda v tujino. Konec junija 1945 je bilo taborišče VIKTRING/Vetrinj razpuščeno in begunci, skupaj s svojimi duhovniki, so prišli v razna taborišča po Avstriji.

Ker so bili tudi duhovniki "Ausländerji", je papež Pij XII. ustanovil Tretjo papeško misijo in dr. Jožeta Jagodiča leta 1946 z odlokom imenoval za narodnega delegata za versko in moralno pomoč beguncem v Avstriji in Nemčiji. Tako je dr. Jagodič dobil tako rekoč škofovsko oblast. On je nastavljal župnike; tako je bil g. župnik HAFNER imenovan za dušnega pastirja za Slovence v Gradcu.

Ker se je večina beguncev izselila v druge države, je bila papeška misija leta 1949 odpravljena. Ostali duhovniki begunci so prišli pod redno oblast krajevnih škofov.

G. Hafner je stanoval v majhni sobi v CARNERIGASSE. Tam je imel stanovanje, pisarno in ob petkih zvečer pevske vaje.

"Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili."

Skrb za slovenske izseljence takrat ni bila omejena samo na Gradec, pač pa na celo škofijo. Tako je g. Hafner dopoldne maševal v Gradcu, popoldne pa se je z vlakom odpeljal maševat v Trofaiach, v Kapfenberg ali Wagner in Straß. Med njegovim župnikovanjem so se Slovenci preselili iz Antonove cerkve v cerkev Marije pomočnice pri minoritih, kjer so še danes. Kot dušebrižnik je imel g. Hafner veliko dela. Za svoje rojake je hodil iz urada v urad, da bi jim priskrbel delo ali pa dokumente za izselitev. Takrat je štela slovenska skupina približno 100 rednih obiskovalcev maše.

29. junija 1969 je g. Hafner praznoval v cerkvi Marije pomočnice 40-letni mašniški jubilej. Kmalu za tem je šel v pokoj. Tisti čas sta bila v Gradcu še dva slovenska duhovnika. G. Martin Belej, doma iz Laškega, ki je bil bolniški duhovnik v Enzenbachu blizu Gradca, in g. Jože

Pelan, doma iz Šembida pri Vipavi, bolniški duhovnik v Hörgasu blizu Enzenbacha.

Za g. Hafnerjem je bil za dušnega pastirja za Slovence imenovan g. Martin Belej. On je skrbel za Slovence od 1. julija 1969 do 31. decembra 1979. Ko je v Hörgasu umrl g. Pelan, je g. Belej prevzel še dušno pastirstvo tamkajšnje bolnišnice. Njegovo skrb za Slovence pa je prevzel minorit Jože Lampret. Za naše rojake je vestno skrbel tri leta. Na njegovo mesto je prišel leta 1983 pater Andrej Kroepej. Med nami je bil šest let; od njega smo se poslovili 5. XI. 1989. Takrat je bila meni zaupana skrb za Slovence v Gradcu. Območje mojega delovanja je različno. **Opravljam tri področja pastoralnega dela:**

- kaplan v župniji Marije pomočnice,
- dušebrižnik v bolnišnici Usmiljenih bratov in
- skrb za Slovence.

Veliko časa **posvetim ljudem v spovednici**, ko v zakramentu sprave in odpuščanja znova zaživijo svobodo božjih otrok.

Delo v bolnišnici ni vedno lahko, saj se srečujem z najrazličnejšimi ljudmi, ki imajo različne probleme in težave. Prizadevam si razumeti njihovo stanje in jim s pozornim poslušanjem, z besedami tolažbe ter z oljem in kruhom ljubezni lajšam njihove težave in jim dvigam pogum, kadar jim zmanjkuje moči. Ko grem po končanem delu utrujen domov, me vedno obdaja občutek zadovoljstva in potrditev pravilne odločitve za moj poklic.

Tudi delo s Slovenci je zanimivo. Poskrbeti je treba za dušo in telo. Oznanjati evangelij, pripravljati srečanja, voditi romanja, buditi ljudem zavest, da smo vse življenje romarji in da je naša domovina v nebesih.

Hvala Bogu! Pri tem delu nisem sam, saj mi mnogi pomagajo. In tako skupnimi močmi uresničujemo Jezusove besede: "Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili."

Vsem našim rojakom doma in po svetu želim božjega blagoslova, zdravja in krščanskega optimizma. Predvsem pa prosimo vsi skupaj Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev.

p. mag. Janez Žnidar

Povabljeni ste k sodelovanju

Prejšnji mesec ste mnogi slovenski kristjani tudi po evropskih deželah in drugod po svetu **prejeli zvezek z naslovom Izberi življenje**. Kogar zanima, bo lahko zvezek s tematskimi predlogi za slovensko sinodo prejel tudi v tem mesecu pri svojem župniku. Najbrž večini naših bralcev ni teba več posebej razlagati, kaj je sinoda, saj smo o tem v zadnjih številkah našega glasila redno pisali. Seveda smo prepričani, da je primerno in pravilno, da s to pobudo in vsem sinodalnim procesom pride v stik večina slovenskih izseljencev, ki se zanimajo za domovino, in jih tako povabi k sodelovanju. Želimo, da k temu pripomore tudi naša revija.

Cerkev na Slovenskem se želi na pobudo naših škofov prenoviti in se duhovno in organizacijsko pripraviti na naloge prihodnjega časa - danes radi rečemo **za vstop v tretje tisočletje**. Pred nami so res pomembni datumi.

Najprej je tu veliki jubilej dvatisoče obletnice, odkar je stopil na našo zemljo med ljudi Božji Sin sam. Dovršil je delo odrešenja do konca, kar je v stari zavezi po judovskem narodu napovedoval nebeški Oče vsemu človeštvu.

Slovenci se lahko veselimo 1250. obletnice sprejema krščanstva in smo po pravici ponosni na svojo krščansko zgodovino. Krščanska kultura nas je uvrstila sočasno z drugimi evropskimi narodi med kulturne narode. Naši predniki so prevzeli krščanstvo neprisiljeno, svobodno, se pravi, da so razpoznali v tem nauku besede življenja in so se zase in za nas odločili, da je to dobro. Seveda je morala vsaka naslednja generacija spet in spet svobodno in samostojno priznati in sprejeti ta način življenja. Tako se je krščanstvo ustalilo, se ukoreninilo v naši zavesti duhovne kulture. In rodilo je številne čudovite sadove naše duhovne rasti. Generacija za generacijo je bila sposobna razodeto resnico o odrešenju po Jezusu Kristusu prenesti kot duhovni in kulturni zaklad potomcem. Prav to moramo storiti mi.

Naš čas zahteva svojevrstno iznajdljivost glede tega prenosa prejetih kulturnih vrednot prihajajočim generacijam. Iztekajoče se stoletje, zadnje v drugem tisočletju po Kristusu, je prineslo nenavadno hiter uspeh v nekaterih znanstvenih vedah, tako da navadni ljudje komaj sledimo vsemu, kar je naenkrat na voljo širokim množicam. Predvsem nas "bombardira" vsak dan znova silno veliko novic, sredi katerih se komaj znajdemo in

razločimo, kaj je pomembno, kaj ne, kaj je res in koliko je res, kaj je nam v dobro in kaj ne.

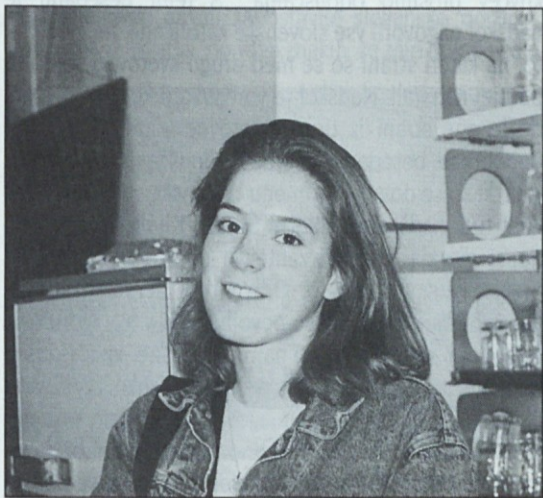
Danes potrebuje človek veliko izobrazbe in razgledanosti v vsem, da zna razlikovati, kaj človeku koristi in kaj so le enodnevne muhe in propaganda.

*Naši predniki so prevzeli
krščanstvo neprisiljeno.*

Zato nam Cerkev v naši domovini ponuja, naj se spogledamo z nekaterimi temeljnimi odločitvami za svoje življenje. Gre nam za pretres nekoliko globlje, kako kvalitetno živimo slovenski kristjani Gospodov evangelij. Kje smo postali sčasoma ohlapni in slabotni, kje le napol zares jemljemo Gospodovo besedo in njegov zgled.

Vse to ima namreč odločilen pomen za nas same in za slovensko družbo v celoti. Predvsem nas nova razmerja v družbi, naša nova država in nov položaj v demokratijskem procesu **kličejo k dejavnemu vstopu v javnost**. Le pristno živeta vera v Boga in dejanja iz moči evangelija bodo namreč prepričljivo znamenje tistim našim sonarodnjakom in sodržavljanom, ki so v preteklosti pod pritiski načrtnega razkristjanjevanja zapustili pot vere in se na tem terenu prav nič več ne spoznajo, in jasni kažipot v smer odrešenja in novega življenja - k Jezusu Kristusu. To želimo izbrati zase in za svoje sestre in brate.

J. P.

Zapísali so...

Franci Petrič, DRUŽINA 14/98

Tudi slovenska Cerkev?

V Vatikanu so v nedeljo, 15. marca, predstavili dokument z naslovom Spominjamo se: Razmišljanje o Shoah. V njem se je cerkveno vodstvo opredelilo, kakor so poročala tudi naša civilna sredstva obveščanja, do poboja šestih milijonov Judov v času druge svetovne vojne. Dokument je nastal na pobudo papeža Janeza Pavla II. in sodi v okvir njegovih prizadevanj, da Cerkev očiščena v priznanju vseh zmotnih ali krivičnih dejanj v preteklosti pristopi k obhajanju dvatisoče obletnice Kristusovega rojstva in vstopi v tretje tisočletje brez navlake in bremen preteklosti.

Ob komentiranju odmevov na ta dokument, kakor že prej (npr. ob obžalovanju, ki so ga izrekli francoski škofje zaradi sodelovanja tamkajšnje Cerkve med vojno z vichyjskim režimom) se je večkrat tudi med slovenskimi časnikarji pojavilo vprašanje, kdaj bo Cerkev na Slovenskem naredila nekaj podobnega. Pri tem se je načrtno ali pa namerno spregledalo, da je nadškof in metropolit dr. Jožef Pogačnik že na veliki četrtek 1977 (Družina je ta govor objavila jeseni istega leta ob obhajanju njegove 75-letnice) opravil to dejanje z naslednjimi besedami: "V imenu vseh tistih slovenskih katoličanov, ki poslušajo glas svojega pastirja, izjavljam, da odpuščamo vse, kar nas je po človeški krivdi hudega zadelo. Vse, kar se je v imenu krščanske vere krivic zgodilo, obsojamo - kakor smo obsojali med vojno in je obsojalo tudi tedanje cerkveno vodstvo - in v imenu krivcev prosimo odpuščanja." S temi besedami je nadškof nagovoril vse slovenske katoličane, ne glede na to, na kateri strani so se med drugo svetovno vojno in po njej nahajali. Nadškof je spregovoril kot pastir vseh, ne le ene strani iz druge svetovne vojne. S temi in podobnimi besedami je prosil odpuščanja za vse krivice, ki so se dogajale v imenu krščanske vere, kar nekajkrat tudi nadškof dr. Alojzij Šuštar. Kljub temu se zdi, da bi morala, vsaj po zahtevah nekaterih, Cerkev na Slovenskem, v Canosso. Odtod tudi nenehno ponavljanje očitkov in po okusu povojnega pisanja zgodovine prirejenih dejstev, ki nimajo nikakršne zgodovinske podlage. Pri nas še vedno velja, da lahko zgodovino medvojnih let pišejo le zmagovalci (v našem primeru revolucionarji). Pri tem še vedno niso na voljo vsi dokumenti iz tistega časa, kar je nujen pogoj, da se napiše

resnica. Zgodovinarjem, ki hočejo biti zvesti znanstvenim načelom raziskovanja in pisanja, pa se z značilnimi ideološkimi utemeljitvami odreka strokovnost. Taki odzivi naj bi, če že ne drugače, ostrašili vse, ki se lotevajo doslej ideološko obarvanega zgodovinopisja druge svetovne vojne na slovenskem ozemlju.

Zdi pa se, da se za vsem skriva še nekaj drugega: z vzorci obnašanja Cerkve v tedanjih razmerah (ki ga označujejo za krivega razkola v slovenskem narodu v najbolj usodnih trenutkih) okarakterizirati tudi današnje prizadevanje Cerkve na Slovenskem. Na tak način bi vse tisto, za kar si Cerkev prizadeva, vodilo v še večji narodni razkol. Ko povzročajo razne prirejene napetosti in konflikte, jo hočejo postaviti v vlogo politične stranke in ji diktirajo obrambo pozicij. To naj bi odbilo verne Slovence, saj "se Cerkev obnaša kot ena od političnih strank pri nas", kakor se je izjasnil pisec v rubriki pisem bralcev v enem naših dnevnikov. Takega položaja, v katerega ga silijo nasprotniki Cerkve, verni in cerkveno vodstvo ne more in ne sme sprejeti. In še nekaj: to mora spoznati tudi slovenski človek.

Nadškof dr. Rode pogosto ponavlja misel, da je pretekli režim slovenskemu človeku uničil imunski sistem, kar se vidi po zasvojenosti (alkoholizmu), samomorilnosti, kriminalu, splavih. Cerkev na Slovenskem je tista, ki skupaj s kulturo (ne sub - pod - kulturo, kakor nam jo predstavlja celjska žalitev), krepki tak imunski sistem. Njemu predstavlja drugačno vizijo človeka, tisto, v kateri je dejal sv. Pavel, da "ne išče svojega, ampak to, kar je drugega."

Vladimir Vodušek, DELO 11. 4. 1998

ZAMENJAVA V VRHU VOJSKE

Politične stranke so komentirale zamenjavo načelnika generalštaba Slovenske vojske Albina Gutmana. Socialdemokrati sodijo, da je šlo za "mini udar" in zamenjavo čez noč, krščanski demokrati obžalujejo to dejanje, združena lista pa zamenjavo ocenjuje pozitivno.

"V demokraciji nihče ni nezamenljiv niti načelnik generalštaba ne, ne glede na njegove zasluge," ugotavlja Janez Janša. Pa vendarle se mu zdi to, kar se je zgodilo nesprijemljivo vsaj iz treh razlogov. "Prvič, iz vsebinskega: Gutmana namreč ni zamenjal nekdo enake kakovosti, z enakim znanjem in dokazano sposobnostjo, ampak - po mojem trdnem prepričanju in po tem, kar smo lahko doslej videli, občutili in opazovali - človek, ki

teh kvalitet nima ali pa so manjše. Drugič ta zamenjava ni sprejemljiva iz simbolnih razlogov: enega od ključnih poveljnikov v vojni za Slovenijo, enega od organizatorjev slovenske obrambe v vojni za Slovenijo, enega od častnikov Slovenske vojske, ki se je dokazal tudi, ko je šlo za izgradnjo te vojske in za uvajanje standardov Nata, je zamenjal njegov namestnik, ki je na ta položaj prišel po prijateljskih zvezah. Človek, ki je osem let obiskoval vojaške šole bivše jugoslovanske armade, ki ni aktivno sodeloval v vojni za Slovenijo in ki nima niti enake količine znanj in izkušenj niti nujno potrebne avtoritete za naloge, ki jih mora opravljati, ne more biti načelnik generalštaba. In tretjič, zamenjava ni sprejemljiva tudi zaradi načina, na katerega je bila izvedena: načelnik generalštaba je za zamenjavo izvedel "med vrati", in tako se pač z ljudmi ne dela. Gre za funkcijo, ki bi morala biti nad kakršno koli koalicijsko ali strankarsko trgovino, in prav bilo bi, čeprav to po zakonu formalno ni potrebno, da se o tem obrambni minister če že ne posvetuje, pa vsaj pogovori na parlamentarnem odboru za obrambo, preden se taka zamenjava izvede."

"Prav bi bilo", nadaljuje Janša, "da je pred takšnimi posegi, če že ne vprašan za nasvet, pa vsaj obveščen tudi predsednik države, ne glede na to, kdo trenutno zaseda ta položaj. Sodeč po tem, kar lahko danes beremo v medijih, tudi on ni bil obveščen o zamenjavi. Skratka, šlo je za mali udar čez noč, kar zagotovo ne bo pozitivno vplivalo na stanje v obrambnih silah in na vse tiste naloge, ki so pred ministrstvom za obrambo in Slovensko vojsko, če hoče Slovenija ujeti drugi krog širitve Nata," končuje Janša.

Slovenski krščanski demokrati obžalujejo zamenjavo dosedanjega načelnika generalštaba Albina Gutmana, ki je bil na tem mestu od osamosvojitve. Po njihovem mnenju imenovanje polkovnika Iztoka Podbregarja za načelnika generalštaba in polkovnika Bogdana Koprivnikarja za državnega sekretarja, odgovornega za vojaške zadeve, ni dobra naložba zato, ker sta se šolala na jugoslovanskih vojaških akademijah, sta na tiskovni konferenci poudarila podpredsednik stranke Alojz Zupančič in poslanec SKD Izidor Rejc. Krščanskim demokratom se poleg tega zdi zanimivo, da so v vrhu SV pojavljajo sami piloti, s čimer se ustvarja t.i. pilotski lobi. Sicer pa nad Gutmanovo odstavitvijo niso začudeni, saj so se že takrat, ko je bila v vladi tudi SKD, pojavljali

poskusi za njegovo odstavitev, čemur pa so nasprotno povedal Rejc.

Janez Markeš, MAG 14/98

Je Podobnik nepreklicno vpeljal nov politični vzorec in na svoj način končal tranzicijo ter reformo komunistov ali je, kot je dejal Janša, izdajalec, ki bo dobival klofute toliko časa, dokler ne bo razumel vloge hlapca nomenklature?

Ko je Marjan Podobnik februarja 1997 napovedal, da bo SLS zapustila krog strank slovenske pomladi, je prejel pismo nekaterih intelektualcev, zbranih okrog Nove revije, ki niso skrivali razočaranja: "Težko bi razumeli vašo morebitno odločitev, da iz posebnih razlogov in koristi prekinete sodelovanje s pomladnimi strankami." Podobnik je ves čas igral na karto nesporazuma. Dokazoval je, da mu je zgolj in samo za Slovenijo in Slovence, da je naperjen proti udobmafiji, razprodaji slovenskega premoženja in slovenske zemljice. Naslikal je izredne razmere, na podlagi katerih je potem predlagal vlado narodne enotnosti. Vedno je zanikal, da bi imel od koalicije kake koristi, vseskozi pa je dokazoval, da za odločitev obstajajo posebni razlogi. Glavnega je izrisal Ciril Pucko, ki si je, mimogrede povedano, pred kratkim kupil nov audi A6. Toda izkazalo se je, da je Podobnik že zelo dolgo koval svojo politično strategijo.

Že sredi avgusta 1996, ko je bil Marjan Podobnik na dopustu, menda nekje na slovenski obali, je dal intervju, v katerem je povedal naslednje. Vprašanje: "Torej LDS in ZLSD skorajda ne bi mogli priti v našo koalicijo?" Odgovor: "Ni izključujoče. Ko govorimo o teh zadevah, so žal tudi nekatere stranke na tako imenovani desnosredinski strani zapostavile slovensko opcijo...! Podobnik je skratka, po vseh znakih, že zelo dolgo vedel,

Sveta Magdalena – Črmošnjice pri Stopičah

kaj hoče in kar mu je storiti, če želi priti na oblast. Toda retorike politične čistosti, poštenosti in pokončnosti nikoli ni želel zapustiti. Nasprotno, z njo je napravil odločilni volilni preboj - s pomočjo medijskega propagandnega stroja, seveda.

Biti zraven, odločati in določati! Koalicijska formula, ki jo je zbrala SLS (Podobnik), je bila preprosta. Če hočeš kaj spremeniti, moraš biti zraven. Formula je bila do pike in vejice enaka tisti, ki so jo imeli svoj čas na ustih krščanski demokrati. Temeljne programske točke SLS so bile: "dvigniti svoj glas za demokracijo..., za poštenost, za ves ustvarjalni potencial naših ljudi..." Marjan Podobnik je v slovesnem nagovoru v Cankarjevem domu 12. oktobra 1996 pred volitvami dejal: "Začeti bi se moral nov dan in nov čas..., zato danes vsi skupaj zahtevamo spremembe!" Potem ko je šel v koalicijo, je po stotih dneh vladanja za nekdanje pomladne kolege v nekem drugem intervjuju izjavil: "Tudi jaz bi si želel, da bi vlada naredila več. Drugače pa je, ko gre za današnjo opozicijo - tudi mi smo bili kot opozicijska stranka zelo kritični, vendar manj destruktivni od dela te opozicije."

ODPRTO PISMO VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE

Z Resolucijo Sveta Evrope št. 1096 in odločbami Ustavnega sodišča RS U-I-107/96, U-I-121/97 in U-I-200/97 je nastopilo novo stanje glede ustavnosti in upravičenosti Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji - EPA 1644.

Prizadevanja Republike Slovenije za vključitev v EU zahtevajo spoštovanje evropskih pridružitvenih pogojev in odločb Ustavnega sodišča, ki so z njimi v popolnem soglasju. Tudi veljavni Zakon o denacionalizaciji v ničemer ne odstopa od priporočil Resolucije št. 1096, točka 10 in v celoti uresničuje vse postavljene pogoje, zato je najboljša osnova za kar najhitrejšo izvedbo denacionalizacije na Slovenskem.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji predstavlja vnovičen poskus politizacije procesa denacionalizacije in premika vračanja premoženja s področja moralne in zakonske obveznosti države na področje ideološkega spopada in medstrankarskega obračunavanja.

Sprejem citiranega zakona bi dodatno odložil izvajanje denacionalizacije, saj je duh predlaganih sprememb naravnano na zaviranje vračanja in na nevračanje po-

državljenega premoženja. S predlaganimi revizijami že pravnomočnih denacionalizacijskih odločb pa predlog zakona v popolnem nasprotuje z določili Ustavnega sodišča omogoča ponovno nacionalizacijo že vrnjenega premoženja: "Naknadna uvedba pravnega sredstva zoper pravnomočne odločbe predstavlja poseg v načelo zaupanja v pravo in načelo pravne varnosti, ki sta zagotovljeni z odločbo ustave, da je Slovenija pravna država (U-I-121/97)".

Združenje lastnikov razlaščenega premoženja (ZLRP) poziva Vlado RS, Državni zbor RS in Državni svet RS, da še pred tretjo obravnavo Predloga o spremembah in dopolnitvah zakona o denacionalizaciji - EPA 1644 ugotovi usklajenost predlaganega zakona z Ustavo RS, citiranimi odločbami Ustavnega sodišča, Resolucijo Sveta Evrope št. 1096 in moralnimi obveznostmi države do razlaščenecv komunističnega totalitarnega sistema.

Svoje ugotovitve glede ustavne dopustnosti in upravičenosti predlaganih sprememb zakona naj državni organi posredujejo poslancem državnega zbora, da bodo ti lahko s polno odgovornostjo odločali o tako pomembnem vprašanju, kot je pospešeno uresničevanje Zakona o denacionalizaciji. Denacionalizacija v Sloveniji je obveznost Republike Slovenije do svojih državljanov in demokratične Evrope.

Ustavno sodišče RS je v svoji odločbi U-I-200/97 z dne 13.2.1998 zapisalo naslednje: "Ustavno sodišče ponovno opozarja na prepočasno reševanje denacionalizacijskih zadev in poziva vse državne organe, zlasti Vlado Republike Slovenije, pristojna ministrstva in upravne enote, da brez odlašanja storijo vse za pospešitev in čimprejšnji zaključek denacionalizacije kot prednostne faze v procesu preoblikovanja družbene lastnine." Zato je nedopusten vsak poseg v zakon, ki bi kakorkoli zaviral pospešeno vračanje premoženja izvirnim lastnikom.

ZLRP zaradi tega odklanja vsako možnost, da bi se izvajanje Zakona o denacionalizaciji še naprej povezovala s kakršnimikoli strankarskimi, ideološkimi ali koristolovskimi težnjami posameznih političnih ali drugačnih skupin. Izhaja iz svoje temeljne opredelitve, da je do vrnitve premoženja upravičen vsakdo, ki mu je bila lastnina krivično odvzeta, ne glede na njegovo sedanjo ali preteklo politično opredeljenost.

*Združenje lastnikov razlaščenega premoženja
predsednik: Tine Jaklič, dipl. ing.*

A N G L I J A

Župnikovi postni in velikonočni obiski so tudi letos potekali po že ustaljeni navadi in običajnem vrstnem redu. Najprej so prišli na vrsto rojaki v Walesu. Na začetku postnega časa (na soboto pred drugo postno nedeljo) je bila slovenska maša v Aberdareu. V tamkajšnjo prijazno župnijsko cerkev je prišlo kar lepo število valežanskih Slovencev. Domači župnik nas vedno ljubeznivo sprejme in nam da na razpolago cerkev. Precej rojakov pride k maši od daleč, nekateri tudi 50 kilometrov in več. V veliko pomoč, predvsem bolnim rojakom, je naš dobri Srečko Jereb. S svojim kombijem jih vedno pripelje kakih 6 ali še več. Slavka iz Risce pa po telefonu opozori na župnikov prihod skoraj vse, da se udeležijo slovenske maše. Če koga ni, je zanj

Sandra in Milan sta prinesla košarici k velikonočnemu žegnu v kapelo Našega doma.

Brcarjev in Krajškov rod iz šentrupertske fare na Dolenjskem živi tudi v severni in srednji Angliji.

zaskrbljena. Ponavadi jih ni zaradi boleznj ali ker nimajo prevoza.

Sledila so srečanja v srednji Angliji. V soboto, 28. marca, se je pri maši v Chapel Endu poleg odraslih zbralo kar **nekaj otrok**. Posebno Sajetovi, Prevčevi in Novakovi otroci radi pridejo s starši. Pri sveti maši so pridni in se zelo spoštljivo vedejo, čeprav že bolj težko razumejo slovenski jezik. Ker tamkajšnja cerkev nima župnijske dvorane, se po sv. maši srečamo v dveh skupinah - prva pri Kenkovih, druga pa pri Sajetovih. Pri obeh hišah so rojaki izredno ljubeznivo in gostoljubno sprejeti in postreženi.

V Derbyju je slovenska maša vedno na nedeljo. Po maši se srečamo še v župnijski dvorani, v kateri nas naše dobre gospodinje Ivanka, Ana in Milka med klepetom postrežejo z okusno malico.

Cvetno nedeljo so slovesno praznovali rojaki v Rothwellu pri Leedsu že v soboto popoldne. Na začetku maše je bil blagoslov oljčnih vejic in zelenja. Po sveti maši pa smo se srečali pri gos-

toljubnih Kravosovih, ki imajo sina duhovnika. G. Peter je zdaj župnik na župniji Clayton pri Bedfordu in še škofijski kancler v Leedsu - vsekakor zelo obložen z delom.

Na cvetno nedeljo popoldne je bila slovenska maša v Keighlyju. Tudi tam pride k blagoslovu zelenja veliko otrok iz obeh Zajčevih družin, vnukov in vnukinj Olge in Ivanke Zajec. Naš župnik ima v tem kraju pri oltarju prav lepo število ministrantov in včasih tudi ministrantk. Po maši pa se vsi navzoči dobimo pri Zajčevih.

Pomembno obvestilo: Slovenskega dneva letos ne bo!

Slovenski dan, ki je bil napovedan za mesec maj v Derbyju in na katerem naj bi nastopal pevski zbor iz Novega mesta, bo zaradi neuje-manja z datumom in zaradi nemožnosti uporabe za prireditev potrebnih prostorov na žalost odpadel. Župnik in prireditveni odbor se opravičujejo zboru in zlasti rojakom iz srednje Anglije.

A V S T R I J A

DUNAJ

15. marec - 15-letnica Slovenskega pastoralnega centra

Za vse na Dunaju živeče Slovence, ki se ob nedeljah zbiramo pri sv. maši in v prostorih našega centra, je bilo praznovanje petnajstletnice obstoja posebno in nepozabno doživetje. Praznovanje so kot vedno, tudi tokrat skrbno in uspešno organizirali dolgoletni člani, pionirji Slovenskega pastoralnega centra.

Ponitifikalno sv. mašo v slovenskem in nemškem jeziku je daroval mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej ob somaševanju duhovnih sobratov patra Ivana Tomažiča, msgr. Janeza Puclja (iz Münchna) in našega župnika Štekla.

Med sveto mašo sta prepevala mešani in moški pevski zbor. Bogoslužja in proslave se je udeležilo izredno veliko število Slovencev, prišli so tudi Avstrijci, sestre frančiškanke, Marijine misijonarke, sestre frančiškanke Kristusove

ljubezni iz Hartannove bolnišnice; z nami so praznovali tudi predstavniki slovenskega veleposlaništva na Dunaju.

Po sveti maši so se nam s krajšim koncertom predstavili tamburaši Slovenskega pastoralnega centra, ki so se lani preimenovali v ansambel "Fermata". Že vsa leta jih vodi g. Hanzi Gabrijel. Tudi ta slovenski-dunajski ansambel praznuje letos 15-letnico obstoja. S prijetnimi melodijami so poživili slovesnost.

Naj se na kratko vrnem v preteklost. Prve brazde povezovanja Slovencev na Dunaju je zaoral pater Ivan Tomažič z zbiranjem takratnih mladih in manj mladih Slovencev v študentskem domu Korotan. Zaradi prostorske utesnjenosti in predvsem potrebe po širšem povezovanju v dušnem pastirstvu na Dunaju in v okolici živčih Slovencev, so iskali primerne prostore. Povzemam nekaj stavkov iz poročila dr. Toneta Jelena, staroste in dolgoletnega dejavnega sodelavca naše skupnosti: "Po raznih intervencijah in prošnjah se je dunajski škofijski ordinariat odločil, da ustanovi Slovenski pastoralni center, kateremu naj služi cerkev Srca Jezusovega v petem okraju Dunaja, Einsiedlergasse 9-11. Medtem ko so se verniki v tej

cerkvi že prej shajali pri nedeljskih svetih mašah, je bil Slovenski pastoralni center uradno odprt 13. 3. 1983 - torej pred petnajstimi leti." (Dunajski valovi št. 1/98).

Kmalu po uradnem začetku delovanja centra se je pokazala potreba po družabnem prostoru, dvorani, v kateri bi se ob različnih priložnostih lahko zbirali. V pripravo skupnih prostorov je bilo vložena veliko truda in prostovoljnih udarniških ur, pa tudi zadolžiti smo se morali, da smo vsa dela lahko dokončali. Napori niso bili zaman.

Za prvega rektorja in župnika slovenske skupnosti je bil postavljen dr. Štefan Ferenčak. Slovensko skupnost je uspešno vodil pet let, dokler ni bil odpoklican na drugo službeno dolžnost. Zamenjal ga je g. Toni Štekl, ki vodi slovensko skupnost še danes.

Prijetno presenečenje za vse udeležence je bilo imenovanje našega župnika Toneta Štekla za častnega konzistorialnega svetovalca Mariborsko-lavantinske škofije. S tem imenovanjem, ki ga je slovesno razglasil ob začetku svete maše mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej, je bilo g. Štecklu dano priznanje za njegovo dušnopastirsko

Dr. Tone Jelen je prebral odlok mariborskega škofa o imenovanju g. Tonija Štekla.

Sveto mašo je obogatil z ubranim petjem mešani pevski zbor.

delo, še posebej kot nacionalnemu direktorju vsega izseljeniškega dušnega pastirstva v Avstriji. Odlok o imenovanju je podpisal dr. Franc Kramberg, mariborski škof ordinarij, 12. 2. 1998. Z njim je bila posredno počaščena tudi naša skupnost.

Po končanem uradnem in bogoslužnem delu se je praznovanje nadaljevalo v dvorani, v kateri so nas pridne gospodinje pogostile z raznimi dobrotami.

V prijetnem ozračju in pomenku smo ostali dolgo skupaj. Mnogi so obujali spomine na minula leta, na začetke, na trdo prostovoljno delo ob zidavi dvorane, na socialno delo, na povezovanje Slovencev. V vseh pa so se ob podoživljanju minulih dogodkov v očeh prižigale iskre topline in ponosa na prehojeno pot.

Duhovna obnova 28. in 29. marca

Postna duhovna obnova je izzvenela v zelo razgibanem in duhovitem podajanju g. profesorja Otmarja Črnilogarja, dobrega poznavalca in prevajalca Svetega pisma.

Prvi del obnove je bil v soboto, 28. marca zvečer, ko je g. Črnilogar govoril o številu 40 kot izrazu za nekaj popolnega, to se v svetopisemski zgodovini vedno znova ponavlja, o vesti, ki je lahko za človeka božji blagoslov ali prekletstvo, o pokori kot sredstvu za vrnitev v prvotno stanje oziroma po Kristusu simbolična oddolžitev za storjene, izpovedane in obžalovane grehe ter o občestvu. Voditelj je opozoril na nujnost povezovanja vernikov, kar še posebej velja za izseljenke skupnosti.

Po zanimivem predavanju smo lahko opravili sveto spoved.

V nedeljo se je postna duhovna obnova nadaljevala med sveto mašo, ki jo je daroval g. Črnilogar. Med lepo pridigo nas je pozval, naj si vzamemo čas in prisluhnemo Bogu.

Darja B.

LINZ

December, ki je navadno tako lep zaradi božičnih in novoletnih praznikov, je bil preteklo leto za slovensko skupnost iz Linza precej težaven. Tik pred božičem so z rešilcem **odpeljali v bolnišnico g. Ivana Zoreta**. Na zdravniškem pregledu so odkrili anevrizmo, zato so ga januarja operirali. Operacija je bila silno nevarna. Zdravniki so mu rekli, da je samo 50 odstotkov možnosti, da bo ostal živ. Med operacijo je prišlo do tromboze, ki ni ostala brez posledic. Prizadet je bil vidni živec. Vendar se stanje našemu bolniku počasiboljšuje. Družina Zore se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem sorodnikom in znancem v Sloveniji ter slovenski skupnosti v Linzu, Salzburgu in Freilassingu za molitev, da bi se njihovem družinskemu članu povrnilo zdravje. Zdaj je g. Ivan Zore doma. Zdravstveno stanje se mu počasi izboljšuje. Želimo mu trdno voljo pri okrevalnih vajah!

V zimskem času so v našem centru potekala obnovitvena dela. Iskrena zahvala gre Antonu Zoretu in Ivanu Brodariču ter drugim, ki so pomagali.

6. marca je salzburški nadškof dr. Georg Eder praznoval 70. rojstni dan. V imenu slovenske skupnosti iz Salzburga in Freilassinga mu je naš

dušni pastir, Ludvik Počivavšek, izrekel najboljše želje in voščila.

7. marca pa je bil dr. Stanko Ojnik, profesor kanoničnega prava na teološki fakulteti v Ljubljani in v Mariboru, sprejet v članstvo Evropske akademije znanosti in umetnosti. Slovesni sprejem je bil v Salzburgu. Slovenci v tujini smo še posebej ponosni, da je bil sprejet v Evropsko akademijo znanosti in umetnosti tudi naš ljubljanski nadškof dr. Franc Rode. Obema želimo veliko uspeha pri njunem znanstvenem delu ter obilo božjega blagoslova v Gospodovem vinogradu.

PREDARLSKA

Velikonočna duhovna obnova

Na veliki jubilej leta 2000 se kristjani pripravljamo z duhovnimi obnovami, molitvijo in drugimi oblikami pobožnosti. Namen te priprave je, globlje zaživeti vero in njene vrednote v troedinega Boga. Po papeževi želji je ta triletna priprava posvečena trem Božjim osebam. Lani smo se posvetili Jezusu Kristusu, Odrešeniku sveta. Letošnje leto se spominjamo Svetega Duha. Naslednje leto bo posvečeno Bogu Očetu, Stvarniku in Dobrotniku.

Slovenci na Predarlskem smo imeli duhovno pripravo na velikonočne praznike in posvetitev temu jubileju na tiho nedeljo, 29. marca 1998, v St. Arbogastu. Naše tokratno razmišljanje je bilo: **sprava in odpusčanje**. V duhu sprave in odpusčanja je edino možno neobremenjeno prestopiti prag leta 2000. Ni vedno lahko narediti ta korak. Posebno ob globokih ranah, ki so bile storjene in zadane posamezniku in družbi v zadnjih desetletjih

tega stoletja. Za to morata biti pripravljena obadva: storilec in žrtev si morata podati roki in si odpustiti. Če ni ta korak storjen, se krivda in obremenjenost nadaljuje in razjedata človekovo duhovno in telesno življenje kot rak, ki mu nazadnje bolnik podleže.

Predavatelj, prof. dr. Bogdan Dolenc, je na podlagi svetopisemskega besedila osvetlil to problematiko in na primerih pokazal, kako je mogoče to uresničiti in doseči. Sprava je možna z božjo pomočjo, čeprav težka, je nujna. Za urejene odnose, tako v družini, med sosedi in v večjih skupnostih, je potrebno sožitje. Kako naj prosimo in molimo k skupnemu nebeškemu Očetu, če smo skregani z našim bližnjim? V nas ni resnice in ljubezni, kot pravi apostol.

To delo je zahtevno in težko. Zunanje okoliščine, človekov značaj, običaji in posebno ponos, so močne ovire do zblizanja. Nikdar pa nepremagljive. Zlo ostane zlo in krivice ni mogoče pozabiti. Tudi Jezus ni odpravil zla s svojim prihodom na svet, ampak je zlu odvzel moč. Po zgledu našega Odrešenika

premagamo zlo, krivdo in greh in jih odpustimo.

Pomen odpuščanja nam je predavatelj razložil v očenašu. Če bi vedno iskreno prosili za odpuščanje - za božje in naše odpuščanje - ne bi bilo prostora za grehe, hudobije in krivice, ampak bi sproti poravnavali vse krivo in hrapavo. Jezus je molil celo za sovražnike in jim odpustil.

Iz vsega tega pa sledi usmiljenje - božje odpuščanje, ki se odraža v mirnem življenju, delu in pripravljenosti za pomoč in pogovor z vsakim človekom. Sprava in odpuščanje sta kreposti, ki pomagata vsakemu do urejenega in mirnega sožitja z Bogom in bližnjim.

Ob zaključku duhovne obnove je bilo vsem omogočeno, da se srečajo z božjim odpuščanjem v zakramentu sprave.

Gospodova daritev je bila višek našega duhovnega srečanja z nebeškim Očetom. V postnih nedeljah je božja beseda posebno bogato izbrana. Evangeljska prilika te nedelje se je lepo ujela s celotnim potekom duhovne obnove. Jezus grešnice ne obsodi, čeprav so

jo zato k njemu privedli, ampak pokaže na grehe vseh in te obsodi, ne pa žene, ki je grešila. Človeka je treba rešiti in mu spet pokazati vrednote, za katere naj živi in služi Bogu. Usmiljenje, ki ga je Jezus pokazal do grešne žene, je poroštvo za poboljšanje.

Pri maši, kjer je prepeval naš zbor, sodelovali bralci in molilci, smo se počutili kot ena družina okoli dobrega Očeta, ki nas je spet sprejel za posinovljene otroke. V upanju, da se bo vse to odražalo v vsakdanjem življenju, smo se poslavljali drug od drugega. Toplo pomladansko vreme in ožarjeno nebo zahajajočega sonca so nas veselo pospremili na naše domove.

B E L G I J A

MAASMECHELEN

Velikonočno praznovanje pri Slovencih v Belgiji in na Nizozemskem

Vsako leto je velikonočno praznovanje za slovenske izseljence zelo pomembno. Na veliko soboto popoldne se zberejo v Genku, Maasmechelenu in Heerlenu k blagoslovu jedil. Na velikonočno jutro ob 6. uri je vstajenjska služba božja v cerkvi sv. Barbare v Maasmechelenu, pri kateri vsa leta prepeva mešani zbor Slomšek. Letos so olepšali slovensko službo božjo folkloristi skupine Račna iz Grosuplja, ki so v narodnih nošah prišli iz 80 kilometrov oddaljenega Leuvna, kjer so sodelovali na ve-

Zvesti udeleženci duhovne obnove

likonočnem folklornem festivalu. Po maši so se v Slovenski katoliški misiji pridružili tradicionalnemu zajtrku.

Po tem dogodku je slovenski župnik moral pohiteti v Heerlen, kjer je bila že ob 7.30 velikonočna procesija in vstajenje. Pri procesiji je sodelovala krajevna glasbena skupina na piha-la, pri maši pa slovenski zbor Zvon.

Na velikonočni ponedeljek se je praznovanje nadaljevalo. V Genku so se Slovenci zbirali pri maši ob 9. uri v italijanski cerkvi v Hoevezavlu. Prepeval je zbor Slomšek. Po maši je društvo Naš dom povabilo na zaj-trk v svojo dvorana v Genku, društvu sv. Barbare pa na popoldansko srečanje v domu v Maasmechelenu.

Polde Cverle

V cerkvi Mariaeide je bil med božje otroke s svetim krstom sprejet krepki in živahni **Gaetano**, sinček Renate Bevc, rojen 5. maja 1997. "Ves obred naj bo v slovenščini," so mi rekli domači. Gaetanov boter je Nizozemec, vendar redno in pridno obiskuje v naši misiji tečaj slovenskega jezika.

A.R.

Krst Gaetana Bevca

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Kratka kronika

Po krajši bolezní nas je 13. marca zapustil upokojeni rudar ALOJZ KRAJNC iz Charleroi, Mont-sur-Marchienne. Žalostna novica se je hitro razširila med vsemi rojaki in rojakinjami v Charleroiu in okolici; ti so v velkem številno prišli k pogrebni sveti maši v ponedeljek, 16. marca, v župnijsko cerkev Saint-Paul v Mont-sur-Marchienneu. Tudi domačini so se lepo odzvali. Manjši skupini sta prišli tudi iz Eisdena in Bruslja.

Pokojni ALOJZ se je rodil v Eisdenu (belgijski Limburg) 19. julija 1933 kot sin slovenskih staršev: že pokojnega očeta Alojzija (umrlega leta 1972) in še živeče matere Alojzije, rojene Papež, ki se približuje 93. letu starosti. Ko mu je bilo 12 let, je skupaj s starši prišel v Charleroi. Izučil se je za mehanika in je nato dolga leta delal v rudniku v Marchienne-au-Pontu.

Leta 1955 se je poročil s Štefanijo Borštnar, ki je prišla iz Slovenije.

Alojz Krajnc

Rodila sta se jima dva sina: Andrej in Rudi.

Med prvimi se je pridružil pevskeму zboru JADRAN, ki ga je leta 1955 ustanovil požrtvovalni g. Ivan Kodeh. Vsa leta je rad sodeloval na vseh slovenskih prireditvah. Rad se je udeleževal slovenskih svetih maš v Charleroiu in okolici, šmarnic v Pironchampsu in slovenskih romanj po Belgiji.

Ohranimo ga v lepem spominu, saj nam je bil vsem prijatelj, prijazen sogovornik in vedno pripravljen pomagati. Naj počiva v miru in čaka vstajenja na božji njivi! Njegovi ženi Štefaniji in otrokoma Andreju in Rudiju ter njunima družinama, še posebej pa njegovi materi Alojziji, naše krščansko sožalje!

EISDEN

V misiji je urejena še ena lepa soba. Tako imamo zdaj pripravljeno sobo za goste s tremi ležišči, za manj zahtevne je možno pripraviti še kakšno. Če bi kdo od turistov želel imeti pri nas prehodno postajo, bo po prijavi prejel pismo ali telefaks z nadaljnimi navodili in pogoji.

V Belgiji samo Slovenci ohranjamo tradicijo "žegna".

15. februarja se je v dvorano Slovenske misije na povabilo in v organizaciji Slovenskega katoliškega kulturnega in pevskega društva Slomšek zbralo blizu 60 petdeset- in večletnih Slovencev ter prijateljev. Vrle gospodinje so poskrbele za slovenske dobrote, tako da so mize zares lepo izgledale. Steklenice z ružno kapljico so krožile med krožniki in skrbele za vedro razpoloženje že tako vesele družčine "starejše mladine" z one strani "Abrahamov in Sar". Predsednik društva Stani Revinšek in njegovi požrtvovalni pomočniki iz upravnega odbora so to množico zadovoljno sprejemali in prijazno pozdravljali. Dvoranica je postajala kar premajhna. Razumljiva je torej naša želja in načrti, da bi jo nekoliko povečali... Med gosti so bili tudi prijatelji, ki prav nič ne razumejo slovensko. Zato ni nikogar motilo, da je bil umetniški recital slovenskega fanta Johana Revinška in Flamca Marca Meulemansa v flamščini. Če kdo ne ve, je to v Belgiji- Flandriji govorjena nizozemščina. Celotno okolje in ozračje je omogočilo zelo lepo družabno doživetje tistega sončnega nedeljskega popoldneva. 50+4-letni "naš

gospod" pa je v tem času imel misijonsko delo - nadomeščanje gospoda iz Oberhausna v 60 km oddaljenem Eschweilerju pri mesečni maši za tamkajšnje slovensko oltarno občestvo.

GENK - EISDEN

Nedeljske svete maše imamo v Genku v italijanski cerkvi - Hoevenzavel vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri.

V Eisdnu je sveta maša prav tako vsako drugo nedeljo v mesecu v zimski kapeli cerkve svete Barbare ob 10.45, vsako četrto nedeljo in na manjše praznike v dvorani v misiji ob 10. uri ali enkrat popoldne, kakor je objavljeno v župnijskem glasilu Bakla.

Slovenski društvi Naš dom iz Genka in Slomšek iz Eisdna, ki imata vsako svoj mešani (Slomšek tudi moški) pevski zbor, se pripravljata na **skupno praznovanje materinskega in očetovskega dneva**, ki bo na dogovorjeni datum, 17. maja v obnovljenem Našem domu v Genku s sveto mašo in družabnim srečanjem. Zvrstili se bodo kulturni, folklorni,

glasbeni prispevki, nastop otrok in pevskih zborov. Razume se, da očetje in matere z družinskimi člani ne bodo sedeli ob praznih mizah.

7. marca je bil v Našem domu zelo uspešen koncert zborov Naš dom, moškega in mešanega zbora Slomšek ter dveh belgijskih zborov. Ljubitelji lepega petja in prijatelji Slovencev so dodobra napolnili prostorno, po požaru izredno lepo obnovljeno dvorano. Pravzaprav se niti ne zavedamo, koliko revnejši bi bil svet, če ne bi bilo Slovencev in naše plemenite pesmi. Razkropljeni po širnem svetu bogatimo narode s svojo kulturo. Gotovo bodo desetine gostov še dolgo omenjale naše zборе, naše soliste, zlasti pa Vaneso Novak, izredno 18-letno solistko iz četrte generacije Slovencev. Že brez nje bi svet bil veliko revnejši. In kdo bi potem tako lepo zapel Mariji v slavo: "Ko bi jaz zvonček bil... Ave Marija...!" Ko bi le bilo več slovenskih potomcev po svetu...! Dirigentoma Franciju Novaku in Viliju Roglju ter vsem pevcem iz srca čestitamo. Vodstvu Našega doma pa gre zahvala za organizacijo in postrežbo!

O krstih in porokah

O krstih in porokah med tukajšnjimi Slovenci ne morem pisati, če se dogajajo brez moje vednosti, niti ne o tistih pokojnih, od katerih se Slovenci poslavljajo brez slovenskega duhovnika. Tudi takšni primeri so namreč med Slovenci(?), ki nikoli ne prihajajo med svoje rojake. Škoda je zaradi sorodnikov, ki pridejo iz Slovenije, pa v cerkvi ne slišijo niti ene slovenske besede. Slovenski duhovnik v Belgiji pa o pogrebu ni obveščen.

G. Tonetu Verbiču iz Houthalena sem hvaležen, da mi je po telefonu povedal, da ima njegov sin hčerko; in tako lahko to sporočim našim bralcem. Čestitamo! Upam, da bom lahko kaj napisal tudi o njenem krstu, če bom o njem obveščen.

Slovenski bralci Naše luči v Belgiji in na Nizozemskem se pritožujejo, da je premalo poročil o dogodkih v tem delu Evrope. Skoraj res. Nekatere misije dobijo v reviji nesorazmerno velik kos prostora. So pač bolj pridni za pisanje. Pomeni, da se moramo najprej poboljšati mi - dopisniki. Opravičujem se svojim faranom, ker v prvem letu svojega dela med njimi nisem mogel še zagrnati vseh razpoložljivih motorjev in zajadrati na tisto prostranstvo, ki ga je poznal rajni g. Žakelj po svojih 48 letih bivanja tukaj.

Našim bralcem želim predložiti, **naj me na dogodke opozorijo**, morda napišejo kratek osnutek prispevka - zlasti predstavniki društev, ki pričakujejo, da je o njihovem društvu vedno kaj "notri". Potem ne bom več slišal slabih obljub ali celo groženj: "Našo luč odpovedujem, ker o nas nič ne piše. Prispevki o drugih pa me ne zanimajo."

Ne vem, ali so tudi drugod po Evropi takšni (ne)bralci. Prepričan sem, da mnogi, vsaj taki s širšim duhovnim in kulturnim obzorjem, z veseljem in zanimanjem prebirajo lepe in dragocene članke urednika, naših škofov, teologov, demokratičnih politikov, številnih umetnikov in znanstvenikov, navdušenih ali morda malodušnih misijonarjev po Evropi in po svetu. In toliki zvesti Slovenci - res "pokončne krščanske osebnosti", kot je govoril msgr. Žakelj, pa naj bodo kjerkoli po svetu, ali nam ne govorijo v spodbudo

in morda v opomin?! Lep je torej svet, krasen je razgled... Če mi pogled seže le do lastnega praga, do konca ograje mojega vrta - bom občudoval in vedel samo za cvetlico ali domačo živalco znotraj tega kroga. Požela bo vse občudovanje, vrednotenje, zanimanje, ki v resnici pripadajo tudi drugemu vesoljnemu svetu. Toda, ali ne živimo pod istim soncem tako "lokalpatrioti" kakor kozmopoliti...?! Ko smo prepričani v svoj prav, dopustimo možnost, da ima prav še kdo drug. Slaven politik je izrekel osebno gledanje, da "je več resnic". Drži pa, in to je pravilneje, da je več zornih kotov, iz katerih se ena sama resnica vidi in presoja na različne načine.

Alojzij Rajk

F R A N C I J A

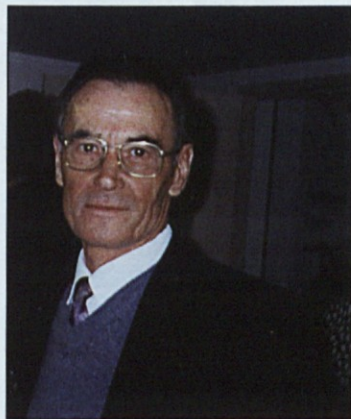
FAMECK

Po krstu je postala božji otrok **Nathalie (Natalija) Godart-Krapež**. V kapeli v Famecku se nas je zbralo lepo število Slovencev in Francozov iz družine Godart. To je bil družinski praznik. Med sveto mašo in krstom sta spregovorili tudi sestra Leticija in Ane-Laure. Sestra Leticija je svoji sestri Nataliji dejala: "Srečna sem, da imamo starše, ki niso ločeni, ker vem, da nas ljubijo. Želim ti, da bi bila med nami srečna. Naj ti bo današnji krst, draga Natalija, v veliko veselje, da bi vedno verovala v Boga in v imenu krsta znala vedno ljubiti!" Ana-Laure pa je dejala: "Natalija, ti si majhno dete. Danes je zate veliki dan. Ti

si med nami znamenje ljubezni. Med krstom ti je Bog gotovo rekel: "Ljubim te!" To je bil nasmeh ljubezni in milosti." Ob takih besedah se človek razveseli, ker vidi, da je v srcih slovenskih družin še vedno vera in zaupanje v Boga! Po svetem krstu smo se preselili na Godartovo domačijo in se ob dobrem kosilu veselili novega božjega otroka med nami. Staršem, sestram, starim staršem Ivanu in Magdi ter dvema stricema ter botru in botri čestitamo, da so mali Nataliji v moči vere podelili s Cerkvijo krst, znamenje božjih otrok.

MÉRICOURT

V marcu smo se srečevali pri sveti maši ob sobotah. Te so bolj obiskane kot prej, ko smo jih imeli ob nedeljah. Številke zelo jasno govorijo, kako in kaj, čeprav se tiho govori, da je bilo ob nedeljah pri sveti maši mnogo bolje. Morda res, a samo za nekatere. Lepo sem bil presenečen, ko smo se po svetih mašah pogovarjali o slovenski sinodi. Vsak je imel kaj lepega in tudi pikrega povedati, kako si zamišlja Cerkev na Slovenskem in na tujih tleh. Pripombe so padale sem in tja in knjižica Izberi življenje, ki so jo

Pokojni Slavko Ujčič

škofje priporočili vsem Slovencem dobre volje, ni ostala samo na knjižni polici, ampak so jo ljudje pridno vzeli v roke in se vanjo poglobili. "Ali imate občutek, da je v bogoslužju dovolj prostora za ustvarjalnost? Bi bilo mogoče vnesti v bogoslužje kakšne "slovenske" prvine? Katere?" Odgovor je bil zelo jasen: "Mi, tu v Franciji in posebno na severu **imamo potrebo po slovenskem liturgičnem jeziku**, ker samo tako lahko globoko razumemo božjo besedo in pesem. Brez slovenske besede in pesmi se nam zdi vse skupaj prazno in površinsko. Potrebovali bi stalnega duhovnika, da nas bi neprestano vodil po poti slovenske kulture. Če hočemo, da bi bilo to trajno in dolgoročno, bi to lahko uresničili samo s potrebnim načrtovanjem in s stalno in ustrezno liturgijo. S slovensko Cerkvijo nas povezuje slovenska liturgična pesem, liturgična besedila in pridiga. Želeli pa bi, da bi bila slovenska Cerkev bližje našim težavam in bi s skupno močjo zarisali nove poti za delo v njej. O tem se bomo na srečanjih še pogovarjali in tako lep-

*Prijatelja Ivan Žekš
in Stanislav Gabor*

še pripravili delo in pot slovenski Cerkvi med nami v Franciji. Sodelovanje je nujno za razvoj vesoljne Cerkve. Pogovori so nas popeljali tudi do zakramenta svetega krsta in drugih zakramentov.

Vabilo

17. maja ob 10. uri bo škof iz Arasa posvetil **ново cerkev v Méricourtu**. Vsi slovenski verniki ste povabljeni, da se udeležite te posvetitve kot živo znamenje. Nova cerkev bo služila Francozom, Poljakom, Hrvatom, Italijanom in Slovencem. S seboj

pripeljite tudi prijatelje in znance. Slovenski verniki bomo izročili arškemu škofu dar za cerkev in šopek rož v znamenje naše hvaležnosti in bratskega sodelovanja med narodi.

PARIZ

Prvomajsko srečanje

Društvo Slovencev v Parizu vabi na pomladno ali družabno srečanje, ki bo v soboto, 2. maja, v dvorani slovenskega doma v CHATILLONU. Pariški slavčki nam bodo ob zvokih in s pesmimi bogatili prijetno srečanje in poskrbeli za veselo razpoloženje. Ob 19. uri bo sveta maša, med mašo bo pel franciškanški zbor APZ svete Cecilije, ki bo v Parizu že od 27. aprila. Naj nihče ne zamudi edinstvene priložnosti za skupno srečanje. Vsi rojaki lepo povabljeni!

Uredil Silvester Česnik

JUŽNA FRANCIJA

Skoraj v vsaki Naši luči z žalostjo prebiramo osmrtnice, ob katerih se

Sestra Venceslava Albina s svojimi sosestrami

Iz zemeljskega v večni dom

spominjamo ljudi, s katerimi smo morda skupaj prišli v tujino, se z njimi srečevali, veselili in trpeli, z njimi delili številne trenutke. Ob tem nam je vselej težko pri srcu in marsikdo si misli: "Morda bom naslednji jaz." Zato sem se odločil, da napišem nekaj misli o tem vam, dragi verniki, ki ste mi zaupani, in vsem bralcem Naše luči v domovini in po svetu.

Ob zadnjem obisku pri naših sestrah v Lorguesu sem bil deležen čudovitega odkritja. Mimogrede so mi namreč omenili, da se nekatere njihove ostarele sestre včasih bojijo smrti. Da bi jih opogumile, jim dajo v razmišljanje pesem svetega Janeza od Križa "Velika Ljubezen me pričakuje." In kot so mi rekle, to vedno pomaga in jih globoko umiri v veri in zaupanju.

Ko sem od dobrih sester nadaljeval pot po južni Franciji, sem ob obiskih bolnikov in starejših oseb vedno prebral tudi to pesem. Kako hvaležni so bili ljudje za te misli; vsi so me prosili, naj jim jo pošljem, da bi ob njej zajemali svojo moč v trenutkih stiske. Ker je pesem v francoščini, sem jo skušal prevesti, da bi morda obogatila še koga in vam jo poklanjam po Naši luči:

*Kaj se zgodilo bo na drugi strani,
ko vse, kar sem, prešlo bo v večnost?
Tega ne vem!*

*A verujem, le verujem:
velika me Ljubezen pričakuje.*

*Vem, ubog in skromen bom tedaj,
ko Bog bo tehtal vrednost mojega življenja.
A ne mislite, da obupujem.
Ne, ker jaz verujem, trdno verujem:
velika me Ljubezen pričakuje.*

*Sedaj, ko ura moja je že blizu,
ko glas iz večnosti me vabi, naj prestopim zid,*

*kar veroval sem, veroval bo še trdneje
na pragu smrti.*

*Glejte, saj ko odhajam,
stopam v naročje Ljubezni,
glejte, k Njegovi ljubezni stegujem roke;
resnično, počasi prehajam v življenje.*

*Ko umrjem, ne jokajte,
saj me Ljubezen bo objela.
Ali se bojim? Zakaj pa ne?
Zato me često spomnite:
velika me Ljubezen pričakuje.*

*Odrešenik mi bo odprl vrata
sreče in luči njegove.
Da, Oče, tukaj sem, prihajam k Tebi.
Kot otrok se hočem vreči v Ljubezen,
v tvojo Ljubezen, ki me čaka.*

Vaš David Taljat

N E M Č I J A

BERLIN

Zamejski Slovenci iz Italije so nam prinesli duhovne darove

Mesec marec je v slovenski župnjski skupnosti v Berlinu minil v znamenju priprav na veliko noč.

V okviru postno-velikonočne duhovne obnove smo bili v soboto, 28.marca, **priča čudovitemu postnemu koncertu**. Med nas sta prišla kar dva slovenska zbora iz Italije, moški pevski zbor MIRKO FILEJ iz Gorice in mešani pevski zbor iz Rupe-Peči, ki ju vodi, g. Zdravko KLANJŠČEK, odličen pevovodja in tudi duhovni oče obeh zborov.

Zbora sta s petjem sodelovala že pri maši, po njej pa sta se predstavila z izbranim koncertnim programom.

Med obema nastopoma sta nas pozdravila predsednika obeh zborov, g. IVIČ in g. ČEVDEK, ter predsednik Katoliške prosvetne zveze iz Gorice (Italija), g. Damjan PAVLIN.

Bogoslužje, nagovor našega župnika, izbrane besede gostov, ubrano petje med mašo in po njej z odličnimi solisti in enkratnim zborovodjem je v srca prisotnih prineslo olajšanje in mir. Dotaknilo se je vsakega posameznika. Vodilna misel je bila evangeljska: "Kdor izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen." Čudovita pesem se je iz grl 50 pevcev zlivala do ušes poslušalcev, bila je eno samo oznanilo, prenova, sprava in potrditev v veri in pripadnosti Bogu in domovini. V srcu smo začutili mir in olajšanje, da bomo zmogli v veselju in radosti dočakati velikonočne praznike.

Po koncertu smo, duhovno obogateni, s pevci posedeli v prijateljskem srečanju ob pesmi in prijazni besedi. Stkale in sklepele so se prijateljske vezi med ljudmi vseh starosti. Naše goste je zanimalo življenje v Berlinu, nas pa njihovo, tik ob italijansko-slovenski meji, v mestu Gorica in v Rupci, majhni vasi, ki je bila nekaj del župnije Miren, zdaj pa ju deli državna meja. Pevci so bili še naši gostje tudi v nedeljo in ponedeljek. Oba dneva smo zaključili s čudovitim večerom. Zadnji večer je bil najtežji, kajti morali smo se posloviti. Obljubili smo si, da se kmalu spet vidimo, če ne v Berlinu, pa v Sloveniji ali pa pri njih v Gorici ali Rupci-Peči. Glasba ne pozna meja in slovenska pesem je tista, ki pomaga ohranjati jezik in kulturo naroda.

Ob koncu čestitamo tudi novemu vodstvu društva e.V. Slovenija Berlin. Vsem, predvsem pa predsed-

Moški pevski zbor Mirko Filej iz Gorice in mešani pevski zbor Rupa – Peč v cerkvi sv. Elizabete v Berlinu

nici Slavici ŠKRABAR in podpredsedniku Vladu ANZELJCU, želimo veliko moči, poguma in dobre volje na vseh področjih delovanja društva, staremu vodstvu pa se zahvaljujemo za uspešno sodelovanje.

M.M.

FRANKFURT

Zaradi tehničnih težav pri prenosu elektronske pošte je v prejšnji številki Naše luči odpadel članek oz. poročilo s frankfurtskega območja. Zato bo v tej številki objavljen samo v povzetku.

Pred velikonočnim časom je postni čas, še prej pa pust. Slovenska župnija v Frankfurtu je 21. februarja pripravila pustovanje, pri katerem je igral ansambel Odmev z gora iz Moersa. Dobiček od pustovanja smo tudi letos namenili potrebam Slovenske karitas. Da pa je dobička nekaj bilo, so seveda prispevali ne samo tisti, ki so na pustovanje prišli, ampak tudi sodelavci s prostovoljnimi delom, sponzorji s krofi, nagradami ali denarnimi prispevki. Prav je, da ob zabavi in veselju ne pozabljam tistih, ki so v gmotnih stiskah.

Čas zabave in prešernega veselja pa se je prevesil v postni čas, ki ni in noče biti samo čas odpovedi in

žrtev. V njem naj bi se kristjani poglobili v vrednost žrtve, premagovanja. Ob Jezusovem trpljenju naj bi tudi sami znali osmišljati svoje trpljenje in preizkušnje ter trpljenje v svetu. K temu nam je frankfurtskim župljanom pomagalo tudi **postno romanje** na 4. postno nedeljo v Marienthal pri Rüdesheimu, kjer se nas je popoldne h križevemu potu in sveti maši zbralo lepo število. Od postaje do postaje smo v lepem vremenu izmenoma nosili križ. Pesmi in besedilo križevega pota so nas prestavljale v Jezusov čas, na njegov križev pot in nazaj v naš vsakdanjik, v čas in kraje ter okoliščine, kjer Jezus trpi danes. Tudi darovi za Karitas, ki smo jih v

postnem času zbirali, nas še posebej povežejo s trpečim Kristusom v bližnjih. Kot je običaj, smo se po maši zbrali še v dvorani k pogovoru in preprosti malici.

Letos se bomo še odpravili na romanja, pripravili srečanja, resna in bolj zabavna. Samo potruditi se je treba in priti.

INGOLSTADT – AMBERG

Vselej, ko odide kdo iz naše srede, začutimo, da smo postali za enega rojaka revnejši. V ponedeljek, 30. marca, smo se v Ambergu z mašo zadušnico **poslovlili od pokojnega Slavka Cerarja**. Pri maši se je zbralo kar lepo število rojakov in tudi nekateri nemški pokojnikov sosedje ter znanci.

Slavko Cerar se je rodil 23. 12. 1923 v Trbovljah kot prvi od treh otrok. Po končani osnovni šoli v Trbovljah se je v Tržiču na Gorenjskem izučil za trgovca, kjer se je tudi zaposlil. V njegovo mirno mladost je zarezala druga svetovna vojna, ko je bil vpoklican v nemško vojsko. Od 1942. do konca vojne je bil nemški vojak na bojišču v južni Italiji na Monte Cassinu. Po vojni je bil v ameriškem ujetništvu do konca 1946. Po vrnitvi iz ujetništva se je zaposlil v Trbovljah pri gradbenem

Pokojni Slavko Cerar

podjetju. Pozneje je imel zasebno avtošolo. Leta 1970 je odšel v Berlin. Tam se je poročil s Štefko Reženc, s katero sta se preselila v Amberg. V začetku sedemdesetih let, ko so prihajali rojaki v Amberg in okolico, jim je pomagal pri urejanju potrebnih papirjev ter marsikomu olajšal prebresti prve težke čase v tujini. Od leta 1985 je bil upokojen. Pred enim letom je začelo njegovo zdravje pešati. Vanj se je naselila zahrbtna bolezen, ki mu je v nekaj mesecih izčrpala življenjske moči. V zadnjih mesecih mu je bila tesno ob strani njegova žena Štefka, njej pa so stali ob strani in jo podpirali Bonjajevi. V noči na petek, 27. marca, je umrl in tako doživel svojo pot na gori trpljenja. Njegovo žaro s posmrtnimi ostanki so odpeljali v domovino, kjer je bilo pogrebno bogoslužje v ponedeljek, 6. aprila, na domačem pokopališču v Trbovljah. Pokojni Slavko se nam je zapisal v spomin kot človek nemirnega iskanja, s širokim duhovnim obzorjem, glasbeno nadarjen, poln duhovitih dovtipov in s šalo na ustih. Molimo za pokoj njegove duše.

GS

MANNHEIM

Materinski dan

V dopolnilni šoli slovenskega jezika v Mannheimu je postalo že kar tradicija, da otroci s svojo učiteljico Dragico Ahej povabijo starše, predvsem matere, v svojo šolo. 25. marca, na praznik Gospodovega oznanjenja Mariji, ko je po stari krščanski tradiciji v Sloveniji materinski dan (Nemci praznujejo materinski dan šele v maju), hočejo slovenski otroci iz Mannheima in okolice **pripraviti svojim materam nekaj veselja**. In s čim bi mogli pripraviti več veselja, kot s tem, da pokažejo, koliko so napredovali v znanju materinega jezika. Letos so pripravili branje pesmi slovenske pesnice Anice Černejeve. Mamica, po rodu Američanka, je bila vesela, ko je njen sinko gladko prebral pesmico. Da pa ne bi ostalo samo pri prikazovanju znanja, so na koncu podarili materam namesto šopkov cvetlic, ki bi hitro ovenele, kar **cvetoče trobentice v lončkih**, da jih bodo lahko dlje časa razveseljevale.

Sicer vedno nasmejana učiteljica Dragica pa je razkrila tudi svoje skrbi. Otrok je v slovenski šoli čedalje

manj, saj vsi starši ne poskrbijo, da bi se otroci učili slovenskega jezika. Verjetno je še več slovenskih otrok, za katere sploh ne vemo. Mogoče pa bo kdo prebral te vrstice in se le opogumil, da pripelje svojega otroka v slovensko šolo, četudi bo moral prevoziti nekaj deset kilometrov. Kmalu bo **odprt oddelek slovenske šole** tudi v Karlsruheju, saj tam v bližnji in daljni okolici do zdaj ni bilo slovenske šole. Kje in kdaj se bo začel slovenski pouk v Karlsruheju, boste pravočasno obveščeni. Starši, bodite brez skrbi, otroci ne bodo zaradi tega preobremenjeni. Kar bodo pridobili, bo mnogo več vredno od truda, ki ga boste vložili starši in otroci.

Postno romanje v Schwarzwald

Zadnje soboto v marcu smo iz Mannheima **poromali skozi Freiburg**, kjer smo si ogledali znameniti Münster, stolnico freiburške nadškofije. Veličastna gotska cerkev s prelepimi barvnimi okni in mnogimi dragocenimi kipi, zlasti Matere božje, kateri je cerkev posvečena, je na nas naredila sicer mogočen vtis, vendar smo se Slovenci, navajeni

Materinski dan v slovenski šoli v Mannheimu

Slovenska šola

svetlejših cerkva, bolje počutili v St. Märgnu v baročni cerkvi Marijinega vnebovzvetja, kjer smo imeli sv. mašo. V tej cerkvi, mnogo bolj podobni večini slovenskih cerkva, smo iz srca zapeli postne in Marijine pesmi. Iz triinšestdesetih grl je zadonela slovenska pesem in molitev tako mogočno, kot nismo navajeni. Toliko se nas na enem kraju namreč nikdar ne zbere, saj so slovenski ljudje preveč razkropljeni. 28. marca smo prišli skupaj od luksemburške meje in Frankfurta, prek Mannheima ter z druge strani od izvira Donave v Schwarzwald. Slovenski rojaki, ki prebivajo na tem področju, so nas po maši postregli s pecivom in kavo, nato pa smo šli vsi skupaj peš čez hrib Lindenberg, kjer smo molili križev pot. Romanje smo zaključili v skromni cerkvi Maria Lindenberg, ki je znana po tem, da v njej noč in dan molijo pred Najsvetejšim moški iz vse škofije Freiburg. Prostovoljci, ki imajo čas, pridejo za en teden in se menjavajo pri molitvi kot vojaki na straži.

Po končani romarski pobožnosti

smo se še malo popeljali po lepem hribovju. Na žalost je zmanjkalo časa, da bi se popeljali še do jezera Titisee; dan se je že nagibal proti večeru, pa nam še ni uspelo priti na kosilo v gostišče, ki ga nad tisoč metrov nadmorske višine vodi rojakinja Marjana Golob. Čeprav nas je bilo več kot šestdeset, pa še mnogi drugi gostje so bili, so nas Marjana, Tomaž in njuni domači pridno postregli.

Domov smo se vračali po znameniti "Uhrenstrasse", kjer je polno trgovin z znamenitimi urami "kukavicami", ki so schwarzwaldska znamenitost. Mimo največje ure z utežmi na sve-

tu (velika je za celo majhno hišo) smo se napotili proti Mannheimu.

M

MÜNCHEN

V marcu smo pripravili **materinski dan**. To je osrednja kulturna prireditve v naši župniji. Naši šolarji so se nanjo v okviru pouka pripravljali že od začetka šolskega leta.

Letos smo izbrali priljubljeno PIKO NOGAVIČKO, otroški lik, ki tako doživeto odstira domišljjski svet otroštva. Izbrali smo nekaj značilnih prizorov Pikinih dogodovščin: njeno raziskovalno radovednost, cirkuške vragolije, šolska doživetja in seveda ganljivo srečanje s svojim očetom Evrazijem.

Zahtevno igrico so otroci sijajno uprizorili. Najzahtevnejšo vlogo Pike je briljantno odigrala Petra. Pričarala nam je muhasto, a darežljivo in pogumno naravo Pike, ki je posebljala vse skrite otroške želje. Navdušila nas je s svojo mimiko in brezhibno izgovorjavo. Anico in Tomaža sta upodobila Mojca in Blaž, dobrototna učiteljica je bila Lidija. Očeta Evrazija je imenitno

zaigral Peter, cirkuški ravnatelj je bil Lovro, Aleksander pa je bil najmočnejši človek na svetu, ki ga je Pika zlahka položila na tla. V ostalih vloga so nastopili še Luka, Cornelia, Valentina, Manuela, Tanja, Barbara in Katja. Predstavo so polepšale otroške pesmice. Vse je odlično pripravila in organizirala Melita. Potrebno je bilo veliko rekvizitov, ki jih je sama skrbno oblikovala in izdelala. Pri izdelavi scene sta ji kot vsako leto priskočili na pomoč Veronika in Lucija. Mogočna kulisa je izžarevala Pikin neurejen, otroško naiven svet.

Prisrčen večer so obogatile mladinke, ki so pod vodstvom Marjane Bolčina ubrano zapele štiri pesmi. Program je povezoval g. Jurij Terseglav.

Letošnji materinski dan je bil v tej obliki morda zadnji. Število otrok v naši šoli se močno krči, pa tudi prostovoljni sodelavci imajo čedalje več obveznosti. Vsem sodelavcem, še posebej pa Meliti, se toplo zahvaljujemo za vloženi napor. Njihovo delo bo ostalo trajno zapisano v otroških srcih.

Prizor z vaje za materinski dan. Otroci so nam lepo zaigrali Piko Nogavičko.

Voščilo Jožetu Hödlu za leta, ki jih piše življenje

OBERHAUSEN

Slovenska velika noč

Koliko spominov sega ob njej v naše otroštvo, mladost, domačo družino in dom. Naše domače butarice, obredi velikega tedna, blagoslovljeni ogenj velike sobote, božji grob, velikonočni "žegen" s tolikerkimi dobrotami... In vsako leto znova v srce segajoča vstajenjska procesija z mogočnimi velikonočnimi pesmimi ob pritrkavanju domačih zvonov.

Mnogi naši rojaki se zato ob praznikih radi vračajo v domače kraje, drugi pa z lepimi spomini v srcu doživljamo veselje in radost velike noči v sredinah sedanjega bivanja. Ustvarimo si nekaj domačega, prazničnega tudi tu, v mejah naših možnosti.

V naši župniji smo k že tradicionalnemu praznovanju cvetne nedelje in vigilije na veliko soboto v Moersu letos dodali še bogoslužje velikega četrтка in petka v Essnu. Čeprav so številni rojaki odšli domov, je bil obisk lep in doživet. V prihodnje upamo, da bomo lahko še kaj pridodali.

Birmansko srečanje za vse birmance in njihove domače smo imeli v ESSNU na zadnjo aprilsko nedeljo pri skupni sv. maši. Tako se utrjujejo potrebne duhovne vezi s skupnostjo, ki bo v času do sv. birme zanje še posebej združena v molitvi. Sočasno smo si ogledali tudi cerkev, kjer bo 24. maja ob 14. uri sv. birma, in dvorano za srečanje po njej.

Tudi nekaj osebnih praznikov se je nabralo v tem času. Že v marcu smo se v skupnosti v Krefeldu

"Mami" Lotti Boemans

spomnili LOTTI BOEMANS in JOŽETA HÖDLA. Oba je nagovoril in jima voščil s priložnostnim darilom član cerkvenega odbora Martin Bratušek. V Oberhausnu pa je 3. aprila v krogu številnih prijateljev in znancev praznoval 60-letnico življenja poznani in prizadevni član naše skupnosti JOŽE BOBEN.

Vsem tem in tistim, ki so še praznovali v tem času, naša iskrena voščila in božji blagoslov ter varstvo. Slednjega smo še posebej potrebni, saj so naša pota zaznamovana s tolike-

Nasmeh prihodnosti v Güterslohu

Julija Pavlič po krstu v Güterslohu

rimi težavami, ki jih prinaša življenje.

Ena takih zgovornih poti je življenje Lotti Boemans, naše "mame", kot jo vsi kličejo v slovenski skupnosti v Krefeldu. Rojena je bila 1921. v Clevelandu v Ameriki. Še istega leta se je njena družina s tremi otroki zaradi brezposelnosti vrnila na rodno Štajersko. Apače in redovnice, ki so jo učile v šoli, so ji ostale v lepem spominu. Osemnajstletna odide kot gospodinjka pomočnica v Beograd. Med 2. svetovno vojno služi v avstrijskem Gradcu, od koder l. 1947 pride kot kuharska pomočnica v Ljubljano. Tam spozna

VABILO NA SREČANJE

Na binkošno nedeljo, 31. maja, vabimo povratnike iz Württemberskega v Nemčiji na Slomškovo Ponikvo nad Celjem. Ob 11.30 bo sveta maša, nato prijateljsko srečanje na Slomškovi domačiji na Slomu. Obujali bomo spomine (film!) na bivanje v Nemčiji. - Vabi Ciril Turk, nekdanji župnik v Stuttgartu.

Ludvika, nemškega ujetnika, s katerim se l. 1950 poroči in se dve leti pozneje z njim poda v Nemčijo, kjer je še danes. Družino osrečita dve hčerki, Irena in Angelika, ki sta ji v veliko oporo. Domotožje pa ostaja, pravi sama, košček domovine ji prinaša mesečna slovenska sv. maša in srečanje z rojaki po njej. Bog daj, da še dolgo.

In še vabilo na DRUŽINSKO SREČANJE v BAASEMU od 4. do 6. septembra. Ne pozabite na prijave še pred počitnicami. Lepo vabljeni!

STUTTART:

Materinski dan v Böblingenu:

Kadar slišimo besedo MATI, pomislimo na DOM, ŽIVLJENJE, LJUBEZEN...

Otrok se najprej ob materi uči biti ČLOVEK.

Kajti sleherni človek, ki ga imaš rad, preneha biti navaden človek.

Neka čudna privlačnost veže iz njega.

Zaradi njega postaneš tudi ti nekako drugačen.

Laško mu celo rečeš:

Meni na ljubo ti ni treba biti nezmojljiv,

brez napak in popoln,

saj te vendar imam rad.

Človek je bitje, ki vse življenje išče svoj dom.

A samo LJUBEZEN je hiša, kjer boš lahko večno bival!

Phil Bosmans

V tem smislu smo ob materinskem dnevu 21. marca v Böblingenu pripravili večer v zahvalo in pozornost našim materam. Najprej smo z nemško župnijo obhajali skupno bogoslužje, nato pa smo napolnili dvorano, kjer so otroci slovenskega dopolnilnega pouka, ženski zborček, moški kvintet in

recitatorji pripravili zelo lep in bogat kulturni program. Večeru je dal pečat še obisk ansambla Dori ter duet Petra & Bapsi Košar. Tudi ta večer je pokazal, da je v Böblingenu in okolici veliko rojakov, ki jim je pri srcu slovenska kultura.

V Oberstenfeldu so 22. marca po maši gospodinje pripravile dobro kosilo za vso skupnost. To je bila priložnost, da smo se malo dalj časa zadržali skupaj in se pogovorili o prireditvah, ki jih še načrtujemo.

Zadnji konec tedna v marcu je bila v Stuttgartu velika akcija čiščenja mesta. Na pobudo KD Slovenija-Stuttgart smo se tej pobudi pridružili tudi Slovenci. V naše veselje in zadovoljstvo sosedov in mimoidočih smo lepo očistili širšo okolico cerkve sv. Konrada in Slovenskega doma ter sklenili, da bomo prihodnje leto pred veliko nočjo takšno akcijo ponovili, ne glede na to, ali bo mesto Stuttgart kaj organiziralo ali ne. Tokrat so nam poslali vreče, delovno obleko in rokavice, pa še breclje in nekaj pijače. V soboto popoldne je bilo pred mestno hišo še srečanje vseh "čistilcev" ob glasbi in zabavi.

V Stuttgartu nam je predaval p. Franček Kramberger o Kulturi dialoga. To je tema v okviru slovenske sinode in področje, ki je zelo pomembno v vsakem zakonu, družini in večji ali manjši skupnosti. Predavanje je bilo zelo življenjsko. Skupaj z vajami za sporazumevanje in poslušanje je odgovorilo na vprašanja: Zakaj tako pogosto prihaja do nesporazumov? Kako znova vzpostavljati dialog?

Spomin na poroko je iz žlahtne kovine - te so same po sebi dobri

prevodniki. Taki naj bi bili tudi naši medsebojni odnosi.

Poslušalci so bili zelo zadovoljni, predavatelju so postavili še nekaj vprašanj ter ga povabili na še kakšen seminar.

Cvetna nedelja je tudi letos zbrala veliko rojakov k bogoslužju v Böblingenu in Stuttgartu. Otroci sobotne šole: Mihaela, Martina, Marička in Karlek, Andrej, Karmen in Tanja so skupaj z nekaterimi starši ter odraslimi pripravili zelene šopke in majhne butarice ter 7,5 m visoko butaro - velikanko. G. Novak je poskrbel za sušičo, g. Strojnan pa je po vseh predpisih vodil izdelavo. Ves velikonočni čas butara stoji pred slovenskim domom in tudi drugim oznanja slovenski običaj praznovanja cvetne nedelje.

Ob tem se je porodila misel, da bi leta 2000 naredili 20-metrsko butaro.

8. marca smo v Schw. Gmündu med sv. mašo **krstili Sonjo Heuelsen**. Ta dogodek je pritegnil

tudi sorodnike mamice Mojce iz Ljubljane. Lepo bogoslužje in srečanje ter praznovanje naj pomaga Sonji in vsej družini, da bodo iz tega zakramenta izvirale nove milosti za vse.

6. marca je po kratki in težki bolezni v bolnišnici v Calwu **umrl Mirko Čirič**, roj. 25. 10. 1941 v Petišovcih pri Lendavi. V Nemčijo je prišel leta 1969 in se zaposlil v tekstilni tovarni v Calwu. Računal je na predčasno upokožitev in vrnitev v Slovenijo, kjer ima pet vnučkov, zdaj pa njegovo telo že počiva na domačem pokopališču, on pa se veseli z vstalim Kristusom.

N I Z O Z E M S K A

HEERLERHEIDE

Nedeljske svete maše so vsako prvo nedeljo v mesecu ob sodelovanju

odličnega zbora Zvon ob 8.30 v Corneliuskerku.

HEERLEN

11. januarja smo obhajali 25-letnico obstoja in **delovanja skupine Škrjanček**, ki ohranja slovenska izročila med otroki in odrasčajočimi. V njej sodelujejo otroci od 2. do 14. leta. Pojejo, recitirajo in plešejo. Vsako leto biser v torti določi, kdo bo tisto leto kraljica. Ob sodelovanju odraslih, ki so pomagali prepevati božične pesmi, so otroci lepo zaigrali božični dogodek. Vključila se je tudi mlada nizozemska družina - mami, oči in trimesečni dojenček, ki so lepo ponazorili sveto družino. Dvanajst otrok je stalo okrog oltarja in "pomagalo maševati" župniku Lojzetu Rajku. Od tam so "pohiteli v mesto" - med ljudi po dvorani in jim delili pozdrav miru.

Alojzij Rajk

Š V E D S K A

Švedska odeta v pomladni plašč

V smislu priprave na veliko noč, na srebrni jubilej srečanj Slovencev za binkošti v Vadsteni, na slovensko sinodo z geslom Izberi življenje ter na 2000. obletnico rojstva našega Odršenika, v smislu potrditve naše pripadnosti Kristusovi Cerkvi in slovenstvu, je potekala **duhovna obnova v mesecu aprilu** v štirih centrih tudi na Švedskem. Janez Pucelj, delegat za Slovence v Nemčiji in na Švedskem, je cel mesec "čistil in glancal" duše vernih bratov in sester ter jim vlival pogu-

Za materinski dan je zaigral ansambel Dori.

Gospa Marjanca Klepac iz Schaana pozdravlja "teto Angelo", legendo slovenstva v kneževini Liechtenstein.

ma v ranjeno srce. S svojim krščanskim pričevanjem je tako pri duhovni obnovi in pri nedeljski sv. maši v različnih skupnostih "potrjeval brate v veri", kakor se spodobi za apostolski poklic. Nenehno je imel pred očmi misel, kako "stati inu obstati" kot kristjan in Slovenec tudi na Švedskem. Ne samo do leta 2000, ampak tudi naprej. Kako ostati zvest koreninam slovenstva in krščanstva, kako pomagati drugi in naslednjim generacijam naših ljudi na Švedskem. Vse to naj bi pomagalo k pripravi na vseslovensko srečanje naših rojakov v "srcu Švedske" za praznik "začetkov javnega delovanja Cerkve".

Vadstena - srebrni jubilej srečanj Slovencev za binkošti - 31. maja 1998. Ob 12. uri začetek srečanja pri sestrah sv. Birgite Švedske.

Slovesno somaševanje in sv. birmo bo vodil škof Metod Pirih. Slovesnost bodo s svojim petjem povzdignili člani komornega zbora Hozana iz Radovljice. Za zabavo bo poskrbel ansambel Toplišček iz Rogaške Slatine. Vso organizacijo prevoza gostov iz domovine pa letos že četrtič

prevzema SD Slovenija v svetu. Tudi drugi gostje iz domovine, Nemčije in Švedske bodo s svojo prisotnostjo povzdignili ta lepi jubilej. Najdražji gostje tega srečanja pa ste vsi Slovenci in Slovenke, sestre in bratje po veri ter krvi, ter vsi ljudje dobre volje. Tudi druga generacija naših rojakov in rojakinj s svojimi partnerji in otroki je dobrodošla. Za vas, dragi bratje in sestre v Kristusu, je po Božji previdnosti začel s

temi pomembnimi srečanja pater Janez Sodja, ki se ga mnogi na Švedskem še danes s hvaležnostjo spominjajo. V njegov spomin in v spomin na slovenska srečanja smo s pomočjo botrstva ob lanskem srečanju pri stari gotski cerkvi, kjer so posmrtni ostanki sv. Birgite, posadili slovensko lipo, ki naj bo priča slovenstva in našega izseljenstva na Švedskem. Da pa je lipa še bolj naša, leži pod njenimi koreninami kamen, ki je bil prinesen na Švedsko z vrha Triglava. Po vseh slovesnostih v cerkvi bo veselo rajanje v hokejski dvorani, kjer je prostora na pretek. Misijski pastoralni svet bo, skupaj z drugimi, poskrbel za jedačo in pijačo.

Z vseh koncev Švedske dobrodošli v Vadsteno! Pridite, da se srečamo, poveselimo, utrdimo prijateljstva in veselo ter z zaupanjem gremo 3. tisočletju naproti. Obenem pa naj bo to priložnost, da se skupaj zahvalimo za vse prejete dobre, za ohranitev slovenstva na Švedskem. Dobrodošli!

Vsi rojaki s Švedske ste na izseljenjsko nedeljo, ta bo letos 5. julija

(Winterthur) Gostilničar Franček Jakl z ženo Silvijo v restavraciji Neuwiesenhof, ki sta jo vodila 24 let

v Ribnici, **vabljeni na Srečanje v moji deželi**, ki ga letos organizirata občina in župnija Ribnica na Dolenjskem. Slovesno somaševanje bo vodil nadškof in metropolit dr. Franc Rode. Dobrodošli vsi, ki čutite slovensko!

Peti vzpon v slovenske planine bo letos 20. julija. Podali se bomo na Snežnik. Podrobna navodila pridejo z naslednjo številko Naše luči. Naslednji dan, 21. julija, si bomo ogledali Škocjanske jame. V sredo, 22. julija, bo sv. maša pri Novi Štifti na Dolenjskem, v bližini pa možnost za kosilo. Po njem bo sledil ogled in vodstvo po Kočevskem rogu, kjer počivajo mnogi naši bratje in sestre, kakor tudi mnoge mučenke in mučenci za Kristusa. Kdorkoli se bo udeležil tega srečanja, bo ob obisku Kočevskega roga prav gotovo deležen posebnih milosti in varstva, ki nam ga bodo izprosili naši mučenci in mučenke. Pridite v čim večjem številu!

Blagoslov avtomobilov in potnikov bo letos, v nedeljo, 17. maja, v cerkvi Kristusa Kralja v Göteborgu pri sv. maši ob 16. uri. Pridite, da se pred dopustom in počitnicami izročimo Bogu, angelom varuhom in sv. Krištofu v varstvo. Zaradi obveznosti duhovnikov v Angeredu odpade tam sv. maša v maju. Prosim za razumevanje.

Zahvala: Slovenski dušni pastir se v imenu rojakov in rojakinj na Švedskem in v svojem imenu iz srca zahvaljuje msgr. Janezu Puclju za vodenje duhovne obnove. Gospod Janez, Bog Ti povrni za tako veliko in pomembno delo, kot je prenova src v Kristusovem Duhu, pa tudi za utrjevanje slovenstva. Naj te, dragi brat v duhovništvu, dobri Bog podpira pri Tvojem odgovornem poslanstvu vodenja slovenskih misi-

jonarjev v Evropi! Hvala za evangeljsko pričevanje! In kmalu na veselo snidenje!

Zvone Podvinski

Š V I C A

Letošnji marec je bil med slovenski rojaki zaznamovan s poslavljanjem. Čedalje pogosteje se rojaki po desetletjih dela v Švici odločajo za vrnitev domov, v domovino.

Tako se je prva v tem letu poslovila od nas Marjanca KLEPAC, učiteljica slovenskega jezika in kulture v Švici in kneževini Liechtenstein. Prvi so se od nje poslovili šolarji s starši v Liechtensteinu. Najprej smo se vsi v cerkvi sv. Petra v Schaanu zbrali pri redni slovenski sv. maši, po njej pa v hotelu POST, kjer je sledil kratek nastop otrok, zahvala za njeno vsestransko in požrtvovalno delo ter skupna večerja.

Slovo od učiteljice, združeno z daritvijo sv. maše, je bilo tudi v Amriswilu. Zbrali so se skoraj vsi, ki jih je v teh desetih letih učila. Pripravili so ji kratek kulturni program. Tudi starši so se ji zahvalili, zahvala je izzvenela v priložnostno prirejeno pesem: Adijo, pa zdrava ostani, nikdar ne pozabi na to, da daleč nekje v tujini, še tvoji prijatelji so... Skupno kosilo v župnijski dvorani, ki nam obenem služi za bogoslužni prostor, je potekalo v prijetnem, čeprav malo otožnem ozračju in zadržalo rojake skupaj do večernih ur.

Po desetih letih poučevanja v tujini se z upokojitvijo gospa Marjanca

vrača v svoje rodno Celje. Tudi osebnostno ji dolgujem zahvalo, saj smo vzorno sodelovali. Marjanca KLEPAC je bila tudi voditeljica skupnosti učiteljev slovenskega jezika in kulture v Švici in kneževini Liechtenstein. Obenem pa izrekam dobrodošlico g. Antonu STRNIŠI, predmetnemu učitelju slovenskega jezika in profesorju pedagogike, ki prevzema njeno delo.

V Winterhuru pa smo se po sv. maši zbrali k slovesu od g. Frančka JAKLA, ki je 24 let vodil restavracijo Neuwiesenhof in nam dal prostore za slovenska srečanja po redni slovenski sv. maši in za slovenske prireditve. Zlepa ni manjkal pri slovenski sv. maši. Eden do sinov je tudi dolga leta ministriral. Vedno je velikodušno postregel slovenskega duhovnika. Želimo mu, da bi se s svojo ženo Silvio Jakl-Frei, ki je sicer Švicarka, lepo živela v njegovem domačem kraju Središče ob Dravi, kjer sta si postavila restavracijo Vinograd.

Dan pred slovensko sv. mašo v Winterhuru, 20. marca, pa so v družinskem krogu v kneževini Liechtenstein v Triesenu položili k večnemu počitku Emilijo BANYAK, rojeno Selšek. Prejšnji mesec je bila še med nami pri sv. maši, po njej pa smo ji nazdravili za 74. rojstni dan. Ko je odhajala, nam je pomahala v slovo. Nismo slutili, da je bilo zadnjič.

Pokojna se je rodila 28. febr. 1924 v Jelšah, župnija Leskovec pri Krškem. V vojnem času je bila vsa družina izseljena v Nemčijo, v delovno taborišče. Življenjska pot jo je potem peljala na Češko, v Prago, kjer si je ustanovila družino in postala mati treh otrok. Leta 1968 se je z otroki umaknila v Švico. V Winterhuru je živela od leta 1982. Iskreno in

globoko verna se je redno udeleževala slovenskega bogoslužja. Ohranjala je stike s slovensko domovino, rada se je družila s slovenskimi rojaki. Pogrešali jo bomo. Počivajte v božjem miru, draga Emilija!

Kapela Angelov varuhov v St. Gallenu, kjer je bila najprej sv. maša za srečno vrnitev, in župnijski prostori pa so v soboto, 4. aprila, bili priča slovesu od Tereze DORDENGO, roj. Radič. Po 34 letih dela v Švici se vrača v rodno Prekmurje. S prihranki si je v Lipovcih blizu Murske Sobotne uredila izsposojevalnico poročnih in prvoobhajilnih oblek. Tudi njej želimo prijetno in zadovoljno življenje v domovini. Žal pa se bo - že tako skromno število obiskovalcev slovenske sv. maše v St. Gallenu - zmanjšalo. Nanjo bodo prav lepi spomini. Na misel mi prihajajo verzi Jožeta Žoharja iz pesmi Razhajanja:

Ti veš Odhod od tod / je ena sama bolečina. / Ti veš kako bo dolga pot / in kje je druga domovina. / Veš kako samo me pol odhaja, / kako me po za vedno tu ostaja. / Veš ti, vem jaz, ve čas. / Samo ta je prva, prava domovina!

V Baslu pa smo ob prazniku Gospodovega oznanjenja Mariji obhajali **materinski dan**. Lepo število slovenskih rojakov se je najprej zbralo pri redni slovenski sv. maši, nakar pa v župnijski dvorani prisluhnilo programu, ki so ga pripravili učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture pod vodstvom učiteljice Jasne MOINE. Oblečeni v belokranjske narodne noše so pogumno, občuteno in pristrčno recitali in peli. Njihov prvi nastop za materinski dan je bil nagrajen z burnim aplavzom in samo želeli je, da jim bomo še kdaj lahko prisluhnili.

p. Robert Podgoršek

OZVANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

NEMČIJA

MÜNCHEN

Vsako nedeljo ob 17.30 v cerkvi sv. Duha na Tal zraven Marienplatz. Pol ure pred mašo priložnost za spoved. Prvo nedeljo v mesecu ob 17.00 molitev za mir in duhovne poklice. Poletni čas maš velja od maja do konca avgusta.

ŠMARNICE bodo med tednom od ponedeljka do petka ob 19.00 v farni kapeli. Ob petkih s sv. mašo.

VNEBOHOD bo v četrtek, 21. maja. Maša ob 19.00 v kapeli. Zapovedan praznik.

PRVI PETEK, 5. junija. Maša ob 19.00 v kapeli.

ŠOLA bo 9. in 16. maja ob 9.00. Šolski izlet bo 20. 6., razdelitev spričeval pa 27. 6.

FARNI IZLET bo tudi letos združen s šolskim. 20. 6. se bomo odpeljali na Großglockner, v primeru slabega vremena pa v Salzburg. Čim prej se prijavite, da bomo rezervirali avtobusni prevoz. Cena 30.-DEM po osebi, šolski otroci zastonj.

WALDKRAIBURG

2. in 16. maja ter 6. in 27. junija ob 19.00 (ne 20. 6!) v cerkvi Kristusa Kralja.

ROSENHEIM

10. in 24. maja ter 14. in 28. junija ob 11.15 v cerkvi ob pokopališču.

FREILASSING

10. maja in 14. junija ob 16.00 v župnijski cerkvi.

OBERHAUSEN: Sv. maše v maju in juniju:

ESSEN: vsako nedeljo ob 10. uri
OBERHAUSEN: vsako nedeljo ob 11.15
HAMM: 9. 5. in 6. 6. ob 16. uri
CASTROP: 3. 5. in 7. 6. ob 16. uri
MOERS: 10. 5. in 14. 6. ob 16. uri
GÜTERSLOH: 16. 5. in 20. 6. ob 16. uri
KREFELD: 17. 5. in 21. 6. ob 16. uri
WETTER: 23. 5. in 13. 6. ob 16. uri
ESCHWEILER: 28. 6. ob 16. uri

SLOVESNOST SVETE BIRME

24. 5. ob 14. uri - ESSEN - Karnap
31. 5. ob 15. uri v KIRCHHELLENU:
BINKOŠTNO SREČANJE
ob 40-letnici župnije

STUTTGART: Svete maše maja in junija:

STUTTGART - Sv. Konrad: 3., 10., 17. in 31. maja, ter 7., 14. in 21. junija ob 16.30

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 3. maja in 7. junija ob 10.00

SCHW. GMÜND: Kapela sv. Jožefa: 10. maja in 14. junija ob 9.30

SCHORNDORF: kapela-sestre: 17. maja in 21. junija ob 8.45

AALEN: Sv. Avguštin: 17. maja in 21. junija ob 11.00.

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian: SOBOTA, 30. maja in 27. junija ob 18.00!

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 31. maja ob 9.00 in 28. junija v Bönnigheimu ob 11.00!

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 24. maj in 28. junija ob 17.00!

SOBOTNA ŠOLA: Stuttgart: 2. in 16. maja ter 6. in 20. junija od 15.00 do 17.00.

Šola v Böblingenu: 3. maja in 7. junija ob 9.00.

SLOVENSKI DOM: Župnijska pisarna je gotovo odprta: torek in petek od 9.00 do 12.00, torek, sreda in petek od 16.00 do 19.00 ter vedno po maši oz. po dogovoru. Tel.: 0711 23 28 91 ali Janez Šket, 0711 2 361 361 oz. 0171 34 776 35.

Konzularni dnevi - Sophiehstr. 25/II: 7., 14., 19. (torek!) in 28. maja ter 4., 9., 18. in 25. junija (9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00). Tel.: 0711 640 10 31 32 ali 80045 München, Lindwurmstr. 10, tel. 089 543 98 19.

REUTLINGEN: Sv. maše aprila in maja:

Bad Urach, St. Josef: 3., 17. maja in 7. ter 21. junija ob 9.00.

Pfullingen, St. Wolfgang: 10. in 31. maja (24. maja odpade!) ter 14. in 28. junija ob 7.00.

Göppingen, St. Josef: 10. maja ob 16.00.

Pisarna: Krämerstr. 17, je odprta ob četrkih od 15.00 do 19.00 in po dogovoru.

Kristo Srienec: Sprta brata

UVOD

Ob neki kulturni prireditvi v Bilčovsu ugotavlja referent Horst Ogris, da koroški Slovenci nimamo romana, ki bi govoril o "temnih dogodkih" zadnjih 75 let avstrijske republike (glej Naš tednik 29. 4. 1994, str. 3).

Horst Ogris v času zapisa svoje ugotovitve še ni mogel vedeti, da je v tisku povest (roman), v kateri je zajeta cela vrsta "temnih dogodkov" iz naše preteklosti. Glavni osebi naslednje povesti sta rodna brata Jošt in Tevž - simbolični podobi slovenskega in nemškega deželana. Sprta sta, ker eden noče drugemu priznati svobode v lastnem življenjskem prostoru. Prvi ljubi svoj dom, očetnjava mu je nadvse draga, nedotakljivo sveta, zaverovan je v pravico in resnico. Drugi, Tevž se izneveri svojemu pokolenju, zaide v slabo družbo, krivično si prilaсти bratovo imetje in pri tem tvega celo njegovo življenje.

Kakor črna nit se vleče skozi povest načrtno raznarodovanje, ki ga uresničuje nemški brat.

Simbolično vlogo v povesti igra tudi berač Marko. Ta legendarni prosjak je simbol slovenskega ljudstva, ki že stoletja prosjači za drobtinice z mize svojega nemškega brata. Zaverovan v naravno pravico je Marko podoben Cankarjevemu hlapcu Jerneju.

Tujci, ki prihajajo v naše kraje, se čudijo in iščejo pojasnila ob pogostem dejstvu, da starejši govorijo med sabo slovensko, z lastnimi otroki pa nemško.

(Frankfurt) Postno romanje v Marienthal

Tudi novi sodnik, dr. Gaterer, ki kot Južni Tirolec službuje v znanem koroškem okrajnem mestu, v svojem nepokvarjenem narodnem čutu ne more razumeti koroških asimilacijskih metod. On je tudi tisti, ki odkrije vse intrige v zvezi s krivično Joštovo obsodbo.

Kakor črna nit se vleče skozi povest načrtno raznarodovanje, ki ga uresničuje nemški brat.

Še pojasnilo glede narodoslovnih prvin v romanu: Teritev s svojimi starimi šegami je povezovala vsi sosesčino. Opisana je čarobna kresna noč z žalik ženami, ki po ljudskem izročilu skrivnostno posegajo v človeško dogajanje. V povesti je navzoč tudi zloglasni suški Flegar. Vse to so žlahtni ostanki iz naše narodoslovne zakladnice. Če jih v povesti omenjam, sem to storil z namenom, da jih kot narodno blago iztrgam pozabi ter jih posredujem poznejšim rodovom.

Ko se nagiba moje življenje k zatonu, grejo moji spomini 50, 60, 75 let nazaj. Kako se je medtem spremenilo jezikovno lice v deželi ob Zilji in Dravi! V bolesti gledam življenjski boj med rodnima bratoma. Kaj je pregnal brata Abela s severa proti jugu, z zahoda proti vzhodu...

Čemû sem napisal povest Sprta brata?

1. Rad bi zbudil uspavano vest v mojih rojaki, da bi se zavedali svoje bogate, delno pozabljene dediščine.
2. Rad bi, da bi nemški brat končno uvidel, da je našega narodnega umiranja večinoma on kriv s svojim zavestnim ponemčevanjem.
3. Končno, da bi se pri branju te povesti v nas vseh zbudilo trdna volja: živeti hočemo!

Joštovi otroci, teh pet "hrastičev", polnih zdravega ponosa, nam vzbujajo trdno upanje, da naš rod ob Dravi in Zilji ne bo umrl. Živel bo, če bo sam hotel živeti!

Šmihel, 1. maja 1994

S. K.

Teritev

Hladen jesenski veter je pihal prek goličavega Slemena ter se poigraval z ovenelim listjem, ki je začelo odpadati z dreves.

Pri Ravničarju je bila teritev. Okrog frnače, iz katere se je v tenkih svikastih kolobarjih dvigal dim, je bilo nakopičenih več kupov lanenih in konopljenih snopov.

Gospodar Ravničar, njegova brhka hči Manica in starejši sin Jošt so imeli polne roke dela. Vse je moralo biti točno pripravljeno, da tericam ne bi bilo treba čakati.

Že so namreč pridno prihajale: ene dol s hribov, druge s spodrecanimi krili iz raznih stranskih sosesk. Cel ducat je bilo naprošenih. Gospodar in sin Jošt sta že dan poprej zasadila stole, da so terice zdaj na njih postavile vsaka svojo trlico ter brez zamude začele z delom.

Tar-tar, tar-tar, je kmalu odmevalo s hriba ter se odbijalo v bližnjem gozdu. Deset teric se je ustavilo v ne-navaden koncert, ki s strani uprizoriteljic in poslušateljev ni bil posebno zahteven glede posluha.

Teritev je pomenila na kmetih velik domač praznik. Ža kakšen dan poprej se je v hiši peklo in cvrlo. Vse, kar je zmogla hiša, je prišlo tedaj na mizo. Ravničarjeve terice so koj zjutraj čutile, da bo treba pošteno zagrabiti za delo, če hočejo streti ves poleg frnače nakopičeni lan.

Pa so bile same močne mlajše osebe, in delo jim je naravnost letelo izpod rok.

Tako so upravičeno pričakovale, da bo ostalo še časa za stare, s teritvijo povezane šege.

"Cel sod vipavca imamo. Kar bliže pridi, da ti natočimo. Manica ti ga bo nalila, da ti bo ogrel vse tvoje žile!"

Čim več nedolžnega smeha pri teritvi, tem lepši bo prt iz dobavljenega prediva!

To pravilo je veljalo za sleherno kmečko teritev. Nekaj Ravničarjevih teric je kar koprnelo po možnosti, da bi se približal kak mlajši moški, da bi ga mogle nabulati. Čim hudomušnejše so bile terice, čim več mimoidočih moških so dobile v svojo pest ter jim natlačile bodoče psine za tilnik in še kam drugam, tem bolj veselo je bilo razpoloženje, tem več smeha in obračunavanja je sledilo. Rado se je zgodilo, da je kakšnega fanta deklet izzvalo, pa se je pred njo bahal, da mu ducat deklet ne bo kos, če bi se ga lotile.

Ko pa je prišel v bližino terišča, so ga imele ženske kmalu na tleh, in joj mu, če se jih ni zmozel otresti!

Čas je potekal in na Ravničarjevo teritev je sonce pokukalo že precej visoko skozi orumenele veje lip in kostanjev. Posebno drzne terice so postajale že vidno nejevoljne, ker se ni pokazala nobena žrtev, ob kateri bi mogle uveljaviti svojo starodavno pravico.

Naenkrat tri terice s svojim običajnem tar-tar prenehajo. Dve stopita k ogrevajoči cevi, kot bi hoteli naložiti drva, tretja pa zašepeče Manici: "Tvoj ženin, grajski gozdar Erhard, prihaja! Pravijo, da hodi za teboj."

Kot bi ga ne opazile, terice navidez delajo naprej. Erhard je prihajal bliže. Na rami je nosil puško dvocevko, na glavi zelenkast lovski klobuk. Precej oblastno se je držal ter z očmi iskal Manico. Ko jo je ugledal med tericami, je blizu sušilnice prislonil svojo puško k drevesu. Poravnal si je lovski suknjič ter nič hudega sluteč vprašal terice, ali imajo kaj piti.

"Cel sod vipavca imamo. Kar bliže pridi, da ti natočimo. Manica ti ga bo nalila, da ti bo ogrel vse tvoje žile!"

Erhardu je ponudba kar vidno prijala. Stopil je bliže ter obstal tik poleg Manice. Ravno jo je hotel laskavo potrepeljati po rami, ko mu širokopleča terica soseda zastavi nogo ter hkrati z obema rokama krepko zavihti njegovo telo. Lovec izgubi ravnotežje in kakor snop telebne naravnost med tericami na tla. Nič ni zaleglo, da je mahal in brcal okrog sebe. V hipu so mu terice slekle irhaste hlače in lovski suknjič. Neusmiljeno so ga obdrgale z bodočo psino, kjerkoli so mu prišle do kože. Erhard je vpil, klel in se skušal izviti. Dekleta so svojo žrtev držale kakor v kleščah, vmes pa se smejale, da je kar odmevalo po grapah in sosednjem hribovju. V prepričanju, da so svojo, iz roda v rod izročeno in podedovano nalogo v smislu stare navade izvršile, so terice svojo žrtev končno le izpustile. Ves rdeč od jeze in oguljen od ostrega

(Limburg – Heerlen) Otroška skupina "Škrjanček"

(Stuttgart) Pri čiščenju mesta smo sodelovali tudi Slovenci.

pezdirja se je Erhard pobral, segel po hlačah ter si jih nataknil. Širokopleča terica se je smeje še glasno obregnila: "Mar si mislil, da ti jih bomo me terice nataknila na tvoje krive noge?"

Erhard je še zažugal s pestjo ter jo poln pezdirja na obleki ocvrl po hribu navzdol. Puško ob drevesu je pozabil. Terice so se hudomušno smejale.

Tar-tar, tar-tar, so nadaljevale svoje delo.

Več kot polovica lanu je bilo opoldne že otretega, na vozu je bilo v kodulah naravnjavno lepo sivo rumeno predivo do vrha.

Ravničar je prišel opoldne vabit terice h kosilu.

"Celo zimo ga bosta z mamó predli!" je oče nagovoril hčer Manico.

Kosilo je bilo izdatno. Raznih priboljškov ni manjkalo.

Večerja na dan teritve pa je presegala malone vso kuhinjsko zmogljivost. Na mizo je prišlo vse, kar zmore premožna kmečka shramba.

K večerji običajno pridejo tudi fantje, sosedje in hišni prijatelji.

Erharda seveda ni bilo. Vsa družba, posebno Manica, je bila tega vesela.

Kdaj bo prišle po puško? Verjetno ponoči, ko bo utihnil celodnevni koncert "tar, tar, tar".

Samo Tevž, mlajši Ravničarjev sin, se je repenčil, češ da so terice z "gospodom grofovskim lovcem", njegovim osebnim prijateljem, žaljivo ravnale in da se utegne graščak za to žalitev maščevati.

Tedaj je Ravničar, s svojo dolgo sivo brado podoben starozaveznemu preroku, vstal ter rekel: "Tevž, ne leži v rit tem zelencem, ki delajo samo zgago in razdvajajo ljudstvo! Mi smo svobodni kmetje na svobodni zemlji! In ta zemlja je naša, ker jo obdelujemo s svojimi žulji, in jemo svoj kruh, ki ga prigarajo naše roke! Ne pozabi, da si Ravničarjev sin, in ne oskruni svojega rodovnika z miselnostjo, ki prihaja iz njihovih vrst kot naročen strup."

Nato se je gospodar mirno usedel med svoje ljudi in veselo razpoloženje se je kmalu vrnilo.

Mati Barba in Manica sta stregli tericam pri glavni mizi, vmes pa tudi navzočim fantom, sosedom in prijateljem. Vsi so bili dobrodošli gostje.

Ravničar je kar žarel od veselja. Zelo važno delo je bilo končano. Ugotavljal je: "Toliko lepega prediva že več let nismo pridelali".

Kot zadnjo rihto* je mati postavila na mizo ogromno kopasto skledo krapov. Terice so se spogledale. Vedele so, kaj to pomeni. Katera bo tako srečna in spretna, da bo ulovila med krapji skriti šopek? Fantje so prisedali k dekletom, jih zbadali, se šalili. Globoko v noč je trajalo veselo razpoloženje. Sredi hudomušnih opazk in prešernega smeha je Volnikarjeva Lizika, brhko dekle, naenkrat skočila pokonci ter radostno vzkliknila: "Pušeljc je moj!"

Še preden se je omizje zavedalo, je planila Lizika v skledo ter šopek zmagoslavno zavihtela nad glavami svojih tovarišic teric. Po prostorni, z gosti natrpani izbi je zadonel njen polni, ubrani glas:

(Dunaj) Somaševanje ob 15-letnici SPC

(Mannheim) Romarji v Schwarzwald

*"Pušeljc je moj, pušeljc je moj!
Kje fantič tičiš,
ki z mano plesati želiš?
Plesala že bodem s teboj,
toda pri men' boš šele spal,
ko boš zlat prstan mi dal."*

Veselo je zaigrala harmonika - v začetku udarno, nato otožno zaljubljeno. Kakor bi zrastel iz tal, je postaven, zal fant stopil pred Liziko ter ji šopek pripel na prsi. Kot prva sta začela plesati. Za njima so zaplesali vsi drugi. Tudi Ravničar se je zavrtel s svojo Barbiko. Prav nič se mu ni poznalo njegovih šest križev. Noge so mu bile prožne kot dvajsetletnemu. Teritev je tudi v njem zbudila mlado kri. Dolgo v noč je mehač vabil iz harmonike vedno bolj veselo poskočne popevke.

Tako vesele teritve že dolgo ni bilo!

Jošt, Ravničarjev starejši sin, je bil čeden, zdrav, mišičast in izredno močan fant. Rekli bi: rojen iz kmetov in za kmeta! Oče ga je poslal za dve leti v šolo, ker je poleg pridnih delovnih rok kazal tudi nadpovprečno nadarjenost. Ko se je vrnil iz kmetijsko-gospodinske šole, se je še z večjo ljubeznijo oprijel strokovnega dela na lepi gorski kmetiji. Onstran Drave, na tako imenovanem Dravskem, je spoznal pridno kmečko dekle Lonco.

Staršem jo je predstavil na semenji dan, in starši so bili z izbiro kar zadovoljni. Poleg tega sta se domača hči Manica in Lonca poznali iz časa skupnega gospodinskega tečaja pri šolskih sestrah. Tako je našel Jošt v svoji sestri zagovornico svoje mlade ljubezni.

Ob nedeljah po sv. maši je tu pa tam sedel na kolo ter se odpeljal na Dravsko. Običajno se je vračal v večerni uri, da je staršem še pomagal opraviti živino.

Tevž, drugi Ravničarjev sin - dve leti mlajši od brata, kot ljubček matere Barbe malce razvajen, takisto svoj čas v šoli od učitelja protežiran -, je kazal lastnosti, ki jih oče ni mogel prav razumeti. Tevž je bil nestanoviten, silno zamerljiv in jezav, vedno željan pohvale in priznanja. Ljubil je moderni svet: rad je zahajal v vas, v družbo. Bil je tudi zaupljiv do raznih agentov in do njihovih ponudb. Oče ga je večkrat dobrohotno opomnil, naj bolj koristno izrablja čas. Ko je lepega dne oče zvedel, da je Tevž vpisal v "Dorfgemeinschaft", si pri krojaču naročil "koroški gvant", in da so ga v tej obleki videli z roko v roki hoditi z Erhradov sestro Eriko, mu je bilo preveč. Ob priliki, ko sta bila sama, se je oče odkašljaj ter sina nagovoril: "Tevž, opazujem te, da si se močno spremenil, odkar zahajaš v tisto plitvo potujčevalno družbo. Smiliš se mi. Ali ne čutiš, da se od dne do dne bolj odtujiš bratu in sestri in nama z materjo? In domu - Ravničarjevi zemlji, prepojeni z znojem slovenskih prednikov? Sin, lepo te prosim, spametuj se. Bodi zopet naš, ves naš s srcem, gorečim v ljubezni do očetnjave! Bodi kakor je tvoj brat Jošt: zvest domu, zemlji, materini besedi!"

Še je hotel Ravničar nadaljevati, pa je skočil sin, ves razjarjen, pred njega: "Oče, vašega besedičenja sem sit! Kar Jošta z njim obsipajte, lahko noč in dan, vašega vzornega sina in njegovo baburo. Meni je postal zoprni, ne maram ga več, ne, sovražim ga, ker je tako staromodni. Vi vsi ste zatelebani v vaše ideje in pozabljate, da čas teče, da vas bo pohodil. Že vas je pohodil skupaj z vašim farjem, ki ga še vedno hodite poslušat dol v trg! Glede Jošta še nekaj: vi bi mu najraje že danes izročili posestvo. Toda vedite, vedite pri Bogu in pri hudiču: Tevž je še tu in morda bo on nekoč gospodar pri Ravničarju, in tedaj dobi brco, da zleti preko Slemena!"

Se nadaljuje

(Winterthur) Slovenci smo se po sveti maši redno srečevali "Pri Frančku".

LIPA

V soboto, 14. marca, smo se zbrali v gostilni "Wenprechthof" v Münchnu na občnem zboru. Prišlo je okrog 85 članov društva Lipa in gostov, med njimi tudi konzul Zupanc. Kot smo že poročali, je 21. 7. 1997 odstopil predsednik Grojzdek; njegovo delo je prevzel podpredsednik Gajšek. Pod njegovim vodstvom smo pripravili martinovanje, božičnico, pustovanje in občni zbor.

Po pozdravnih besedah podpredsednika smo poslušali poročili o preteklem delu, ki sta jih podala g. Grojzdek in g. Gajšek. Tudi blagajničarka in nadzorni odbor so prebrali svoji poročili o delu v letu 1997. Po razpravi smo razrešil stari upravni odbor in volili novega. Postopek je vodila Cvetka Javornik, predsednica društva Drava iz Augsburga. Volilno pravico je imelo 71 članov; ti so prejeli volilne liste, saj smo tokrat imeli tajne volitve.

Za novega predsednika je bil izvoljen Drago Kočar, za podpredsednika Jože Miholič in Anica Varga, za blagajničarko Sonja Snekart, za tajnico pa Miranda Lepuša.

Izvolili smo tudi referente, koordinacijski ter nadzorni odbor.

Po končanih volitvah smo se razšli z upanjem, da bo novi upravni odbor dobro deloval in da bodo Slovenci v Münchnu in okolici imeli priložnost se srečevati na naših prireditvah.

Lep pozdrav od referenta za medije

Ladislava Varge

STROŽJE PROMETNE KAZNI

Najvišja kazen na kraju prekrška za več kršitev hkrati je 200.000 tolarjev; vsi, ki jo bodo plačali na kraju kršitve ali v zakonitem roku, pa bodo plačali le polovično kazen. Precej strožje so tudi kazni za pijane voznike. Tako je za poklicne voznike, inštruktorje in kandidate za voznike ukazana popolna treznost. Drugače je z navadnimi vozniki, ki imajo lahko v krvi do 0,5 grama alkohola, vendar pa je lahko ob vozniški izpit vsak, ki bo imel v krvi 1,5 grama alkohola! Pri tem ga čaka še najmanj 90.000 tolarjev globe in šele čez pol leta bo lahko znova naredil vozniški izpit. Enaka usoda čaka vse tiste, ki bodo imeli v krvi 1,1 grama alkohola in se bodo zapletli v prometno nesrečo. V obeh primerih pa sploh ni pomembno, koliko kazenskih točk si je kdo od tovrstnih kršiteljev že prislužil.

Po novem bodo morali mopedisti oziroma vozniki koles z motorjem voziti med običajnim prometom in kolesarske steze prepustiti zgolj kolesarjem.

Vsak, ki med vožnjo z avtomobilom ne bo privezan, bo moral plačati 10.000 tolarjev globe. Strožje je za organizirane prevoze otrok; snovalci zakona bodo morali v zvezi s tem pripraviti še ustrezen pravilnik o organiziranemu prevozu otrok. Mlade oziroma novopečene voznike še posebej skrbijo kazenske točke, saj je znano, da jim bo že pri sedmih kazenskih točkah (drugim, starejšim, pri 18 točkah) prenehalo veljati vozniško dovoljenje. Zanje je tudi prvi dve leti, ne glede na starost, zaukazana popolna treznost.

BENCIN

Slovenija je očitno poseben otok v svetu, saj se je na svetovnem trgu nafta pocenila, vlada pa je že drugič v dobrem mesecu podražila gorivo, tokrat v povprečju za 5,05 odstotka. Nenasitna državna blagajna bo s tem iz žepov voznikov potegnila dodatne milijarde tolarjev, na inflacijo pa bo podražitev vplivala z 0,31 odstotka.

KONKORDAT

Države iz naše sosesčine, s podobno preteklostjo in podobno demokratično pravno ureditvijo, imajo dogovore s Svetim sedežem kot subjektom mednarodnega prava že sklenjene (Madžarska - sporazum glede ekonomskega položaja Cerkve, Hrvaška - trije delni sporazumi, Poljska - sklenjen, a še neratificiran konkordat), Češka in Slovaška se trenutno še dogovarjata. Sklepanje dogovora, kot kažejo dosedanje izkušnje, nima nič skupnega s tako ali drugačno ideološko opredelitvijo kake

(München) Srečanje društva Lipa

vlade. V Avstriji je bil, denimo, konkordat sklenjen že leta 1933 in dopolnjen pod vladami zelo različnih usmeritev (Kreisky, Mock), v Italiji je bil revidirani konkordat sklenjen, ko je vlado vodil socialist Craxi, na Hrvaškem je dogovor sklenila vlada, ki jo vodi HDZ...

TOLAR

Na domačem deviznem trgu se je vrednost nemške marke v primerjavi s tolarjem zadnja dva meseca nekoliko znižala. Nič velikega - ponekod za deset stotinov, ponekod za nekaj deset. Iz menjalnic ne poročajo, da bi padec tečaja marke že spodbudil povpraševanje. Vrednost marke se je znižala tudi na podjetniškem trgu, čeprav po podatkih centralne banke večjih razlik med ponudbo deviz in povpraševanjem ni bilo.

Pomembnejše od dosedanjega znižanja vrednosti tečajev je, da se je marka pač "obrnila navzdol". Najbrž na domačem deviznem trgu ni preroka, ki bi se upal napovedati, koliko časa bo tako gibanje trajalo, pričakujemo pa, da se bodo kmalu oglasila podjetja, ki živijo od izvoza. Bo centralna banka posegla na devizni trg? O tem v Banki Slovenije (javno) ne govorijo, neuradno pa je mogoče zvedeti, da njen poseg še ni potreben.

PLAČE

Kljub podražitvam so bila tako letošnja januarska kot tudi februarja izplačila povprečnih plač realno višja kot pred letom dni. Celó pri čistih plačah so presegla vrednost tisoč nemških mark, čeprav tudi s pomočjo čedalje cenejše nemške valute. Zaposleni v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji so januarja letos zaslužili in si izplačali kosmato plačo v povprečni višini 153.082 tolarjev. Po teh podatkih slovenskega statističnega urada je to zneskovno za tri odstotke manj, kot je bilo mesec dni starejših zaslužkov, in za 10,5 odstotka več kot pred letom dni. Ko je statistični urad te zaslužke primerjal z dvigom cen življenjskih potrebščin v mesecu služenja teh plač, je izračunal, da so se januarja zaslužene plače realno zmanjšale za 4,3 odstotka in so bile realno za 1,5 odstotka višje kot pred letom dni. Povprečnega čistega osebnega dohodka, ki so ga ti zaposleni zaslužili letos januarja in si ga izplačali februarja, je bilo za 96.770 tolarjev, kar je zneskovno za 2,3 odstotka manj, kot je bilo lanskim decembrskim zaslužkom, in za 10,2 odstotka več kot januarja lani. Če si preračunamo letošnje januarske zaslužke v nemške

marke po srednjem tečaju, kakšen je bil sredi izplačanih mesecev pri Banki Slovenije, potem vidimo, da je bilo februarja izplačane kosmate plače povprečno za 1621 mark, prispevkov pa za 596 mark. Čiste plače je bilo tako za 1025 mark, kar je za 24,9 marke ali za 2,4 odstotka manj kot one, izplačane januarja letos, in za 60,4 marke ali za 6,3 odstotka več kot februarja lani.

KONEC SAMOPLAČNIŠKIH AMBULANT

Ker pred petimi leti uvedene samoplačniške ambulante, ki naj bi pripomogle k skrajšanju dolge čakalne dobe v zdravstvenih dejavnostih, niso dosegle pričakovanega učinka, temveč nasprotnega, jih ministrstvo za zdravstvo zapira. To pa ne pomeni, da bodo takoj prenehale delati. Vsi že naročeni pacienti bodo pregledani, ne smejo pa naročati novih za prvi pregled.

Nekatere samoplačniške ambulante bodo smele nadaljevati delo, če bodo dobile od ministrstva soglasje za opravljanje dejavnosti, vendar morajo izpolnjevati nekatere pogoje. Ministrstvo pa tudi sicer od zdravstvenih zavodov zahteva več reda, med drugim na uro natančno naročanje bolnikov v vseh ambulantah in dosledno spoštovanje ordinacijskega časa. Opravičil za prepozen prihod zdravnikov v ordinacijo ne priznajo več.

(Mannheim) Slovenci pri sveti maši v St. Märgnu

(Berlin) Slovenska župnijska cerkev sv. Elizabete

ANHOVO

Potem ko so konec lanskega leta v anhovskem Salonitu prenehali s proizvodnjo azbestnocemetnih izdelkov in v skladiščih ni bilo več azbesta, bodo do konca junija letos razprodali tudi vse plošče in cevi, ki so še vsebovale to nevarno snov. S polno paro v tovarni ob Soči v teh dneh dokončujejo projekt prestrukturiranja azbestnocementne proizvodnje v vlaknocementno.

Skupaj s švicarskim partnerjem, družbo Eternit AG, so ustanovili mešano družbo ESAL, d.o.o., ki je v večinski lasti (59 : 41) Salonita. Salonit Anhovo, Fibrosal, d.o.o., ki je lastnik objektov in opreme, je vložil v novo firmo opremo, prostore pa dal v najem. Salonit Anhovo Holding, d.d., je vložil finančna sredstva, švicarski partner Eternit AG pa sodeluje s tehnologijo in dopolnilno opremo, ki je potrebna za vzpostavitev brezazbestne proizvodnje. V Anhovem tudi pospešeno čistijo okoli 10 hektarov tovarniških in okoliških prostorov, ki so bili "zastrupljeni" z azbestom. Delo opravlja okoli 120 ljudi.

IŽAKOVCI

Če bo šlo vse po načrtih, bodo krajani Ižakovcev, ki na obrežju Mure, na otoku ljubezni, že nekaj let uspešno oživljajo tradicijo murskih bürjašev (vzdrževalcev rečnih brežin in struge), sredi meseca začeli graditi plavajoč mlin na Muri. Mlin, ki bo verodostojna zunanja in

funkcionalna podoba lesenih mlinov, katerih kolesa je nekoč že poganjala murska voda, bodo postavili le slabih petdeset metrov od broda ob levem rečnem bregu. Po besedah Mikija Poredoša so te dni dobili gradbeno dovoljenje, zdaj pa z javnim razpisom iščejo izvajalca del. Domačini upajo, da bodo mlin splavili do avgusta, ko na otoku ljubezni ob Muri pripravljajo tradicionalno turistično prireditev - bürjaške dneve. Mlin, katerega gradnja je skupni projekt KB Ižakovci, domačega turističnega društva in beltinske občine (podpirajo in pomagajo jim tudi številni kulturni delavci, etnologi, zgodovinarji, projektanti, slikarji, strokovnjaki z različnih področij), bodo v celoti opremili do prihodnje spomladi, ko bi naj začel redno obratovati. Ižakovski plavajoči mlin bo edini na Muri, ki bo resnična podoba nekdanjih mlinov. V njem pa bo še živeči mlinar Francek Berjak vnovič spravlil k življenju nekdanjo mlinarsko dejavnost.

KOČEVJE

Članice noneta Rog iz Željn pri Kočevju so se po tridesetih letih skupnega prepevanja poslovile od zvestih poslušalcev. Prvi javni nastop so imele za dan žena leta 1968, pozneje pa so pod vodstvom Kristine Trkvinik širile svoj repertoar. Slovenske pesmi so prepevale na izseljenjskih piknikih, kamor so jih povabili prireditelji, internirancem na Rabu, na prvomajskih srečanjih, kmečki ohceti v Ljubljani in na pevskih revijah. Trkvinikova pridno zbira pesmi, saj pravi, da jih je pri Slovencih še veliko, a kaj, ko je mladim malo mar za njih. Ker v zboru ni podmladka, nekatere članice pa je načelo zdravje, so se odločile končati z nastopanjem. Njihova pesem pa ne bo utihnila, saj bodo mlajše pevke občasno še nastopile. Da ne bi bila njihova zapuščina nikoli pozabljena, so poskrbeli v Pokrajinskem muzeju Kočevje, ki hrani priznanja in drugo gradivo željnskih onetk.

KRANJ

Na gradu Kieselstein v Kranju so pri izkopavanju naleteli na zanimive ostanke steklarske peči. Po besedah arheologa in konservatorja Milana Sagadina iz kranjskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine je najdba iz druge polovice šestega stoletja. To je prva tovrstna najdba v Sloveniji in dokazuje da so tudi pri nas v tistih časih že izdelovali steklo.

POGOJNI IN DOPUSTNI ODVISNIK**1. PRISLOVNA DOLOČILA
PRETVORI V ODVISNIKE:**

Zgled: Z vztrajnostjo veliko dosežeš. Če si vztrajen, veliko dosežeš. - Kljub trudu nisem uspel. Čeprav sem se trudil, nisem uspel.

V primeru dežja predstav ne bo na prostem. Z lažjo ne prideš daleč. Mnogim prezidavam navkljub imajo stare mestne hiše še prvotni videz. Kljub visokim cenam vstopnic je bilo zanimanje za koncert moderne glasbe veliko. Ne glede na njegove besede stori, kot si sklenil. Ob vsem trudu Andrej nima posebnih uspehov na tekmovanjih. Pri vsem svojem bogastvu je stric pravi revež.

**2. DOPOLNI ODVISNIKE S
PRIMERNIMI GLAVNIMI STAVKI:**

Če bi hotel ustreči svoji mami, - Če bi bil jaz učitelj, - Če si truden, - Ko bi bil to vedel, - Čeprav si močnejši od mene, - Čeprav si obljubil, - Čeprav me nisi ubogal,

3. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKIH:

Povedal ti bom resnico, če te tako zanima. Povedal ti bom resnico, čeprav ti je ne bi smel. Posodil ti bom knjigo, če bi jo rad bral. Posodil ti bom knjigo, čeprav ni moja. Popoldne bomo igrali košarko, čeprav se bo sosed jezil. Popoldne bomo igrali košarko, četudi ti prideš. Na izlet bom šel, četudi nimam veliko denarja. Na izlet bom šel, če greš tudi ti z nami. Mama me ima rada, če sem priden. Mama me ima rada, čeprav ji večkrat nagajam.

**4. DOPUSTNE ODVISNIKE
PRETVORI V NEODVISNE STAVKE:**

Zgled: Čeprav je bilo kosilo izvrstno, mi ni teknilo. - Kosilo je bilo izvrstno, vendar mi ni teknilo.

Čeprav knjiga ni moja, ti jo bom vseeno posodil. - Čeprav sem se zelo trudil, uspeha ni bilo. - Čeprav so bili otroci razposajeni, se mama ni razburjala. - Čeprav so bili fantje zaverovani v igro, so opazili nevarnost. - Marsikaj vemo, čeprav ne vsega.

**5. ZAMENJAJ NENAČRNE
VEZNIKE Z NAVADNEJŠIMI:**

Ako skoči kdo v vodo, boš skočil tudi ti za njim? Ako zima ne miga z rilcem, otepa z repom. Akotudi sva brata, mošnji nista sestri. Ako jezik molči, glava ne boli. Da ima koza denar, gospa bi ji rekli. Ko bi ne bil v stiski, bi te ne prosil. Rad se oglašča, dasi nič pametnega ne pove. Ako mački na rep stopiš, zavrtili. Ako bi me poslušal, se nesreča ne bi zgodila. Rad pomagam pri hiši, dasi moja pomoč ni veliko vredna.

**6. PRISLOVNO DOLOČILO DO-
PUSTITVE PRETVORI V DO-
PUSTNI ODVISNIK:**

Kljub visoki vročini je Jakob hotel v šolo. Jani je skočil v morje kljub visokim valovom. Kljub utrujenosti so se planinci povzpeli na vrh gore. Na pot so odšli kljub slabim vremenskim razmeram. Sestri sta gledali televizijo kljub prepovedi staršev. Kljub maloštevilnim gledalcem se je predstava začela točno ob uri. Kljub ostremu vetru so bila okna odprta. Kljub zvišanju cen bencina so se ljudje vozili z avtomobili.

**7. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKIH
IN JIH DOLOČI:**

Kadarkoli grem mimo domače hiše, se spomnim na veselo mladost. Učil se je deskati, čeprav sam ni imel opreme za to. Hotel sem govoriti z njim, da bi ga prepričal glede izleta. Imel je odličen rezultat, čeprav ni več mlad. Če bi vedel za

tvojo odločitev, bi te prišel pozdravit. Ker nisi prišel pravočasno, so vse filme že prodali.

**8. VSTAVI VEJICE IN DOLOČI
VRSTO ODVISNIKA:**

Ne vem kdo je tisti ki te je ogovoril. Če boš utegnila si bova ogledala še razstavo ki so jo odprli v Jakopičevi galeriji. Ljudje so drveli na cesto da bi videli kakšne so pustne šeme. Ko je Tonček prišel domov se je spomnil da je v šoli pozabil jezikovno vadnico. Prijatelj ki je preživel je pripovedoval o nesreči ki se je pripetila ko so sestopali.

REŠITVE**1. PRISLOVNA DOLOČILA**

PRETVORI V ODVISNIKE: Če bo deževalo, predstav ne bo na prostem. Če lažeš, ne prideš daleč. Čeprav so jih mnogokrat prezidavali, imajo stare mestne hiše še prvotni videz. Čeprav so bile cene vstopnic visoke, je bilo zanimanje za koncert moderne glasbe veliko. Četudi je rekel drugače, stori, kot si sklenil. Čeprav se Andrej precej trudi, nima posebnih uspehov na tekmovanjih. Dasi ima veliko bogastvo, je stric pravi revež.

**2. DOPOLNI ODVISNIKE S
PRIMERNIMI GLAVNIMI STAVKI:**

Če bi hotel ustreči svoji mami, bi moral vsak dan po kosilu pomiti posodo. - Če bi bil jaz učitelj, bi vsem učencem z veseljem odgovarjal na njihova vprašanja. - Če si truden, se težko osredotočiš na predavanje. - Ko bi bil to vedel, bi nikdar ne odšel z doma. - Čeprav si močnejši od mene, ne bom pustil, da dražiš mojo sestrico. - Čeprav si obljubil, smo te na veselici zaman

čakali. - Čeprav me nisi ubogal, nisem obupala nad tabo.

3. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKI:

Pod katerim pogojem ti bom povedal resnico? - Kljub čemu ti bom povedal resnico? - V katerem primeru ti bom posodil knjigo? - Kljub čemu ti bom posodil knjigo? - Kljub čemu bomo popoldne igrali košarko? - Kljub čemu bomo popoldne igrali košarko? - Kljub čemu bom šel na izlet? - Pod katerim pogojem bom šel na izlet? - V katerem primeru me ima mama rada? - Kljub čemu me ima mama rada?

4. DOPUSTNE ODVISNIKE PRETVORI V NEODVISNE STAVKE:

Knjiga ni moja, a ti jo bom vseeno posodil. - Zelo sem se trudil, vendar uspeha ni bilo. - Otroci so bili razposajeni, vendar se mama ni razburjala. - Fantje so bili zaverovani v igro, vendar so opazili nevarnost. - Ne vsega, vendar vemo marsikaj.

5. ZAMENJAJ NENAVADNE VEZNIKE Z NAVADNEJŠIMI:

Če skoči kdo v vodo, boš skočil tudi ti za njim? Če zima ne miga z rilcem, otepa z repom. Čeprav sva brata, mošnji nista sestri. Če jezik molči, glava ne boli. Če bi imela koza denar, bi ji rekli gospa. Če bi ne bil v stiski, bi te ne prosil. Rad se oglašča, čeprav nič pametnega ne pove. Če mački na rep stopiš, zacvili. Če bi me poslušal, se nesreča ne bi zgodila. Rad pomagam pri hiši, čeprav moja pomoč ni veliko vredna.

6. PRISLOVNO DOLOČILO DOPUSTITVE PRETVORI V DOPUSTNI ODVISNIK:

Čeprav je imel visoko vročino, je Jakob hotel v šolo. Jani je

skočil v morje, četudi so bili valovi visoki. Čeprav so bili utrujeni, so se planinci povzpeli na vrh gore. Na pot so odšli, dasi so bile vremenske razmere slabe. Sestri sta gledali televizijo, čeprav so jima starši to prepovedali. Čeprav je bilo gledalcev malo, se je predstava začela točno ob uri. Čeprav je pihal oster veter, so bila okna odprta. Četudi se je cena bencina zvišala, so se ljudje vozili z avtomobili.

7. VPRAŠAJ SE PO ODVISNIKI IN JIH DOLOČI:

Kdaj se spomnim na veselo mladost? Časovni odvisnik. - Kljub čemu se je učil deskati? Dopustni odvisnik. - S kakšnim namenom sem hotel govoriti z njim? Namerni odvisnik. - Kljub čemu je imel odličen rezultat? Dopustni odvisnik. - Pod katerim pogojem bi te prišel pozdravit? Pogojni odvisnik. - Zakaj so vse filme že prodali? Vzročni odvisnik.

8. VSTAVI VEJICE IN DOLOČI VRSTO ODVISNIKA:

Ne vem, kdo je tisti, ki te je ogovoril. glavni stavek, predmet. odv., prilastkov odv. - Če boš utegnila, si bova ogledala še razstavo, ki so jo odprli v Jakopičevi galeriji. pogojni odv., glavni st., prilastkov odv. - Ljudje so drveli na cesto, da bi videli, kakšne so pustne šeme. glavni st., namerni odv., predmetni odv. - Ko je Tonček prišel domov, se je spomnil, da je v šoli pozabil jezikovno vadnico. časovni odv., glavni st., predmetni odv. - Prijatelj, ki je preživel, je pripovedoval o nesreči, ki se je pripetila, ko so sestopali. 1.del glavnega st., prilastkov odv., 2. del glavnega st., prilastkov odv., časovni odvisnik.

IZRAŽAJMO SE LEPO

KAŽIPOT - Besedo smo verjetno sprejeli iz hrvaščine, saj že Pleteršnik opozarja na "kažiput". A zveni nam čisto domače, vsekakor bolj kot smerokaz, ki ga pogosto vidimo v našem tisku. Dobra bi bila beseda smernik, pa je zasedena za smerni kazalec pri avtomobilu in za svetleča se obcestna znamenja.

Ker na križišču ni bilo kažipota, so morali za pravo pot vprašati mimooidoče. Deset božjih zapovedi je naš kažipot k Bogu. Kažipotov ne smemo obračati v napačno smer!

KDO VE IN KDOVE - Ta prislovna zveza se je nekoč pisala narazen, po pravopisu iz leta 1962 pa skupaj, vendar to ni dobra rešitev, saj potrebujemo oba načina pisanja:

1. So primeri, ko je "kdo ve" res vprašalnica, in tedaj je edino logična pisava narazen:

Kdo ve, ali je zdrava? Kdo ve, kdaj ga bomo spet videli? Koliko se jih neki vrne, kdo ve?

2. Ali pa je s prislovom izražena neka nedoločena, navadno velika mera, tedaj pišemo izraz skupaj:

To pa res ni kdove kaj. Kdove zakaj sploh ni odgovoril. Kdove kolikokrat ga bomo morali še klicati. ("Kdove zakaj" tu pomeni "ne vem zakaj".)

Če ne nastane le predolga beseda (kakršna bi bila "kdovekolikokrat"), lahko pišemo cel prislovni izraz tudi skupaj: kdovekaj, kdovekdaj, kdovekam, kdovekako.

Milan Kobal

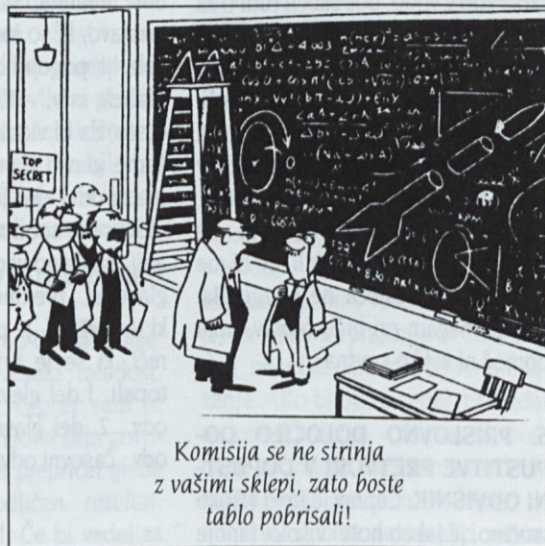
"Vaša tašča je po shujševalni kuri, ki sem ji jo predpisal, shujšala za polovico svoje teže. Ali ste zadovoljni?"
 "Zelo. Kar še eno tako kuro ji predpišite."
 Prijateljci se pogovarjata: "Kako lepe in nežne roke imaš!"
 Kako se ti to posreči? Zaupaj mi svojo skrivnost!?"
 "Tu ni nobene skrivnosti. Zame pere Albin!"
 "Kje pa dobiš ta prašek?"
 "Albin je moj mož!"

"Kako hodite pri vas spat?" vpraša gost v kmečki hiši. "S kurami." "Kakšne imate pa potem rjuhe?"

Bogataš na smrtni postelji narekuje odvetniku svojo poslednjo željo:
 "Vse svoje premoženje zapuščam ženi pod pogojem, da se še enkrat poroči."
 "Zakaj pa tak pogoj?"
 "Zato, da bom zanesljivo vedel, da je vsaj enemu žal, ker sem umrl."

Berač je na cesti držal v desni roki klobuk, v levi pa kapo. Mimoidoči ga vpraša: "Kaj pa je zdaj to?"
 "Odprl sem podružnico."

Sin gangsterskega šefa se vrne z mature:
 "Kako, sin moj, kako je bilo na maturi?"
 "Trije so me spraševali dve uri, pa jim nisem nič povedal."

Svojega slepega prijatelja pelje s čolnom na blejski otok. Sredi jezera se mu zlomi veslo in reče: "Zdaj smo pa tam!"

Slepi prijatelj pa izstopi!

Bohinjec zjutraj odpre okno in reče: "Uf, kako svež zrak je zunaj!"

Sosed ga sliši in mu odgovori: "Normalno, saj je bil celo noč zunaj!"

Bohinjec pride v Ljubljano in vpraša policaja: "Ali veste, kje je Linhartova ulica?" Policaj: "Seveda, saj stojite na njej!"

Bohinjec: "Nič čudnega, da je nisem videl!"

Sin pride iz šole domov. Oče ga vpraša:

"Danes ste imeli računstvo. Kaj ste jemali?"

"Iskali smo najmanjši skupni imenovalc!"

"Ali ga še zdaj niso našli? Iskali smo ga, ko sem še jaz hodil v šolo!"

Starim bi bilo treba dopovedati, da bo svet obstajal tudi takrat, ko jih več ne bo. Mladim pa, da je obstajal tudi takrat, ko jih še ni bilo!

Uslužbenec nekega podjetja je dobil za kazen tri leta zapora, ker je direktorju rekel, da je idiot. "Ali ni kazen malo preostra?"

"Za obrekovanje ni, ker je dobil samo eno leto, dve leti je dobil zaradi izdaje poslovne skrivnosti!"

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 40 DEM. Vsaka beseda od 50 naprej stane 1 DEM. Trikratna objava oglasa stane 100 DEM, celoletna 300 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu, plačate jih lahko pri vašem duhovniku ali na uredništvu.

- Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo, – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.
- V Lenartu v Slov. Goricah prodam novejšo, večjo, delno opremljeno hišo, z vsemi priključki. Cena: 200.000 DEM. Telefon: **4114920829 (Švica)
- SPODNJA KUNGOTA PRI MARIBORU - Zazidljiva parcela, velikosti 510 m2, urejeno okolje, vsi priključki do parcele, sprememba namembnosti urejena. Informacije po telefonu **49 7031 873698 vsak dan po 20. uri.
- V Celju prodam hišo (stara vila) na odlični lokaciji pri bolnišnici. Parcela je velika 800 m2. Hiša je primerna za zdravniško prakso, poslovni prostor itd. Cena: 135.000 DEM. Informacije v Švici na telefon/faks: * 41 56 282 3534.
- Na lepem kraju KAMOVCI blizu Lendave, 15 km od Moravskih Toplic, prodam hišo z vso opremo, 56 arov zemlje (sadovnjak). Cena 150.000 DEM (po dogovoru). Natančnejše informacije dobite pri ROZALJI ŠIPON, Strohgasse 6/5, 1030 Wien, tel.: (**43 1 714 2812
- Hišo, 260 m2, popolnoma novo, takoj vseljivo, za eno ali dve družini, prodam. Parcela 660 m2 v mirnem, urejenem okolju Miklavža pri Mariboru. Interesentom pošljem slike in načrte. Tel. 062 27 924 in naslov Dušan Primožič, Aškrčeva 17, 2000 Maribor
- Če bi radi potovali v Slovenijo, pa nimate prevoza, se vam zdaj ponuja priložnost. Dvakrat na mesec je možnost prevoza šestih oseb v Slovenijo in nazaj; prav tako je tudi možen prevoz pri selitvi. Podrobnejše informacije na telefon v Nemčiji: 069 51 01 13 ali 0171 57 27 368
- Prodaj hišo v Središču ob Dravi. Hiša je zgrajena (končana), stara 10 let. Uporabna za dve stanovanji. Skupaj z vrtom meri 800 m2. Cena okrog 195.000 mark. Informacije tel. v Nemčiji 089-62 57 622
- Na lepi legi nad Savinjo v Laškem je naprodaj enodružinska hiša: 6 1/2 sob, 2 kopalnici, 2 garaži, več kleti, z vrtom. Interesenti naj pokličejo v Švico, Basel, *41 61 601 45 44.
- V Mestnem Vrhu pri Ptujju prodam nedokončano podkleteno stanovanjsko hišo. Električna in vodovodna v hiši, možnost telefonskega priključka, primerna tudi za obrtno dejavnost, po želji dokup mladega vinograda. Vse ugodno prodam. Informacije dobite: Gostične pri Mici v Janeževcih, telefon 062 753 227

M A L O Z A Š A L O M A L O Z A R E S

Marko naroči kavico, vanjo strese deset zavojčkov sladkorja in jo takoj spije.

- Zakaj pa niste premešali? natakar komaj zadržuje jezo.

- Zakaj, zakaj? Zato, ker ne maram sladkorja!

- Sinoči je bil fantastičen večer. Ko sem prišla z možem domov, je bilo nebo polno zvezd in mesec je tako sijal, da si lahko bral časopis.

In kaj sta počela?

- Mož je bral časopis.

- Kako si letos silvestroval?

- Čudovito. Iz starega leta sem šel sam, v novega so me pa prinesli.

- Fotografija mi ne ugaja, zgledam kot osel!

- Na to bi morali misliti, preden ste se dali fotografirati.

- Dam vam častno besedo, gospod sodnik, da do prestopnega leta ne bom zagrešil nobenega prestopka!

- In s čim vam lahko postrežem danes?

- Prinesite mi za spremembo nekaj takega, kar mi bo takoj povzročilo bolečine v želodcu in ne šele ponoči, kot navadno!

- Mihec, koliko let živi mačka?

- Petnajst.

- Koliko pa miška?

- To je pa odvisno od mačke.

- Mihec, kaj misliš, živi kdo na Luni?

- Seveda.

- Kako pa to veš?

- Kaj še nisi opazil, da je ponoči osvetljena.

- Ali je res, da se pri vas obupanci često vržejo z Eifflovega stolpa?

- Kje pa! Vsak napravi to samo enkrat.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl, delegat

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA

p. dr. Marijan Šef

Hercegovačka 1B
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 657 548
tel./faks (*387) 71 650 795

FRANCIJA

Silvo Česnik, župnik, delegat

David Taljat, kaplan
3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 03 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 03 87 81 47 82,
(Mlin) (*33) 03 87 01 07 01

Franjo Pavalec

4, avenue Pauliani
F-06046 NICE CEDEX 1
tel. (*33) 04 921 76695

HRVAŠKA

HR – 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič

Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 418 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU – 11000 Beograd,

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,
Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel./faks (*49) 0208 - 64 708-82

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. in faks (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Bogdan Pavalec, past. sodelavec
Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Staffenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Oskrbovano iz Stuttgarta

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 43 43 41,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec
Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,
tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVIČA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15

